ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

III. év. Budapest, 1899, szombat, január 21-én. 21. szám.

A gyönge kópia.

Nem kellett a méltóságos urakban csalódni. Felirati javaslatuk után még szabad volt hinni, hogy valami titkos informácziójuk lehet, aminek alapján azt merik mondani, hogy általános készséget látnak a kiegyezés megszavazására. De a mai napon ez a hit is elenyészett. A méltóságos urak se tudnak többet, mint a közönséges halandók. Legfölebb utánozni tudnak s azt is rosszul.

Csak el kell olvasni azt a megokolást, amivel a förendiház mai ülésében gróf Széchenyi Imre a felirati javaslat elfogadását ajánlotta. Egyszerüen megfeledkezik arról, ami a javaslatban leginkább szembeötlött. Arról az általános készségről egy szava sincsen, nemhogy még garancziákat is emlegetne. S ha a felirati javaslat szövege majdnem el tudta volna hitetni, hogy a koronatanács határozataira akar felelni, a mai megokolás távolról sem látszik ilyen aktuálisnak. Ellenkezőleg. Azt kell hinni, hogy a förendek heteket aludtak át s emlékezetük csak odáig megy vissza, ahol a képviselőház ellenzéke még csak a kezdet kezdetén volt. Mintha csak visszaálmodnák az egészet s most a képviselőházi akczionak csinálnák meg az utánzatát. Még pedig igen gyönge utánzatát. Mert ha volt valaha a parlamenti ellenzéknek szerencsétlen gondolata, a pártközi felirat volt az, melyet maga az egyesült tábor is sietett elejteni. Maga is hamar belátta, hogy a koronához fordulni az utolsó álomás és előbb mégis csak inkább a nemzetnél kell a bajok orvoslását megsürgetni. S a képviselőház még idejekorán megcsinálta a pártközi fölirat uj czimzését. Most már a nemzethez adresszálta. De a förendek erről nem tudnak s az ő javaslatuk gyönge kópiája lett a hires pártközi feliratnak. Ők ugyanis épen a leggyöngébb pontot kapták ki az egyesült ellenzék akczió jából s azt próbálták utánozni.

A mai megokolás után alighanem még a képviselőház ellenzéke sem szavazta volna meg a méltóságos urak fölirati javaslatát. Tulhaladott álláspont az mindenképen. S az ember csak azt csudálja, hogy olyan izgalmas idők után, amikor minden nap uj szempontokat és u fegyvereket hozott, a förendiház ellenzéke épen a legócskábbakon akadt meg. Akármilyen lehaságokba csapott át az utolsó időkben az obstrukczió, azt még sem szabad ráfogni, hogy csak annyi fegyvert kovácsolt volna, amennyihez a förendek akczió jában szerencsénk volt. Csak valamivel kevesebbet kellett volna az öreg uraknak aludni s behunyt szemmel is találtak volna különb okokat, amikkel az ő feliratukat megokolhatják. Ha egyebet nem tesznek, csak segitségére sietnek a disszidenseknek, hogy a békés kibontakozást maguk is megsürgessék, ez is inkább illett volna hozzájuk. S használt volna is a förendiháznak, amelyet az ország kénytelen lett volna legalább a békés szándékáért észrevenni. De ha álmosan baktat az események nyomában s a fegyverek közül is épen azokat kapja fel, amiket mások sorra eldobáltak, abból ugyan nem fog a förendiház sulya öregbedni. Pedig a fölirat formája már hetekkel ezelőtt használhatetlennek bizonyult s a förendiháznak csak ugy lett volna szabad hozzányulnia, ha olyan tartalommal tudja megtölteni, amely a koronának egy eddig nem ismert biztositást nyujt. Ha a kiegyezés sorsa iránt komoly garancziákat tud adni azzal a bizonyos készséggel, mely a kiegyezés megszavazására olyan általános.

Az ilyen garanczia szerdán sem látszott valószinünek, amikor a fölirat nyilvánosságra került. Azóta meg egyszerüen ki is van zárva. Mert hiszen épen az utolsó negyvennyolcz óra dobta felszinre annak a klauzulának a hirét, amely a vámszövetség állandósitásának mumusával talán még az ellenzéken tul is aggodalmakat keltett. A klauzulát ma még diskréczió takarja s a hiresztelések nyilván csak félreértésből erednek, de épen ez is oka, hogy a kiegyezési kérdésben egyelőre semmiféle készségről ne lehessen beszélni, nemhogy általánosról. Ugy lehet, hogy amikor a diskréczió köde eloszlik s az a klauzula világosan áll a politikusok előtt, csakugyan készség fog mutatkozni a kiegyezés megszavazására. De megtörténhetik az ellenkező is. Hogy tehát ebben a pillanatban indittassék utnak egy fölirat, mely a kiegyezés megoldásának könnyüségét akarná a trón zsámolyánál elhitetni, ez már magában is helytelen lett volna. S majd-

Királyi házasélet.

Verses vigjáték 3 felvonásban; irta **Somló Sándor**; színre került a Nemzeti Színházban először január 20-án.

Ugyanazon korból vette Somló Sándor a Nemzeti Szinházban ma előadott uj darabjának, a „*Királyi házasélet*"-nek tárgyát, melyből Rostand az ő „*Cyrano de Bergerac*"-ját meritette. A nagy tehetségek, régi közmondás szerint, találkoznak; és meglehet, hogy a poétákat a közel jövő irodalmi divatjára nézve élénkebb előérzet vezeti, mint a közönséges halandót; meglehet, hogy a renaissance-thémák most divatba jönnek, miután a világ, Ibsen nyomán, oly sokat foglalkozott a nő és a férfi „természetellenes" házassági viszonyának problemájával. Rostand nagy hirre vergődött müve jelentékeny befolyással lehet az átfejlődő közizlésre. Hogy Somló Sándor vigjátéka hasonló hatással lesz-e? az még nyilt kérdés.

A darab elég ügyesen van megkomponálva; szerkezeti hibái nem is nagyon feltünőek; dikcziója hangzatos ésszines; rimei tiszták és csengők; és mégis . . . mégis . . . . mikor az ember végighallgatta a darabot, valami ürességet érez lelkében. Nem elégedetlen; de kielégitetlen. Ugy érzi magát, mintha elvben megebédelt volna, de tényleg éhes maradt volna. Hogy mi hija volt az ünnepélyes és gonddal készitett lakomának? azt senki sem mondhatja meg hamarjában. Az egyik ezt okozza, a másik amazt: senki sem találja el a helyeset és mindenkinek igaza van.

Kisértsük tehát meg a hibát együtt megkeresni! Hátha igy szerencsésebbek leszünk.

A történet, melyet a darab mesél, Henrik bearni herczegnek, a későbbi IV. Henrik franczia királynak kastélyában, illetőleg várában folyik le; amint a szinlap mondja 1579-ben. A fiatal herczeg elhozta nejét, a gyönyörü Valois Margitot, a franczia király hugát, saját országába, hol szépen békében és szerelemben éltek egy ideig. De hát Henrik herczeg a renaissance korának embere, aztán nagyon is hevesvérü fiatal férj, és egy kicsit nem is számitott rá, hogy fönséges neje rajta fogja kapni, amikor megcsókol egy csinos polgárleányt valami almafa alatt. Az almafa ősi végzetes ellensége az embernek, még a paradicsomi idők korából: itt is vészt hozott a halandókra. Margit herczegnő roppant haragra gyuladt; levelet irt bátyjának, a franczia királynak, hogy eszközölje ki válását a pápánál, mert hiszen Henrik ugyis eretnek kálomista. Amig a pápa megirta elválasztó brévéjét, addig Margit bezárta Nérac kastélyának kapuit Henrik előtt, egyedül élt bánatának és jogos fölháborodásának, sőt megtiltotta szobalányának is, hogy férjével, Miguel hadnagygyal csókolózzék. Az öreg udvarmesterné, Donna Diana szigoruan ügyel fel a kastélyban uralkodó erkölcsi rendre.

Henrik azonban nagyon szerette feleségét, nem türhette tovább a kizáratást és egy szép napon, barátruhát öltve, hamis szakált ragasztva, belopódzkodott a kastélyba, hol nagytürelmetlenül várták a pápai brévét. A brévе meg is jött; Mayenne herczeg, a hires ligának egyik vezére hozta. Valami uti bonyodalom következtében Mayenne herczeg nem tudott bejönni a várba és Margit herczegnő elejébe lovagolt. Ahelyett azonban, hogy a brévét annak módja és rendje szerint átvette volna, rá sem hallgatott a deklamáló Mayenne herczegre, hanem visszalovagolt a kastélyba, nagy kedvetlenül.

A kastélyban az udvaronczok mindenféle határozatlan és nehezen érthető politikákat szőnek, melynek valami fondorlatos következménye az, hogy a herczegnőnek meg kell gyónnia. De kinek? Hát itt a barát. Fogadja ő a herczegnő gyónását. Henrik nagy zavarban van. Ő még sohasem gyóntatott senkit. De hát nem térhet ki a szerep elől anélkül, hogy kilétét elárulja. Leül tehát és meghallgatja neje vallomását. Mondjuk mindjárt ki, hogy szerelem-vallomását. Mert a herczegnő nem gyón meg mást, mint azt, hogy vétett férje és ura ellen, kit halálosan szeret és kit mégis elárult Franczia országnak valami politikai ügyben.

Henrik e vallomás hallatára roppant megörül; oly nagyon, hogy nem tud többé uralkodni magán. Hátraveti a csuklyát, lerántja arczáról a vendégszakált és meg akarja ölelni feleségét.

Amint a herczegnő ezt látja, hirtelen lelkületet és szerepet cserél. „Ah — mondja lendületes, szép versekben — itt vagy? Elárultad magadat? Ennek nagyon örülök! Tudtam én jól, hogy a barátcsuhában te bujkálsz;

nem azt kellene hinni, hogy a főrendi ellenzék szerda óta nem olvasta el saját főlirati javaslatát, vagy egyszerüen el is feledte már, hogy miket mond benne: különben meg sem érthető, milyen politikai lelkiismerettel beszél főliratában a kiegyezés megoldásának könnyüségéről. Sok nincsen a tervezetben, de az benne volt, hogy a kiegyezés nem fogja akadályozni a parlamenti munka rendes menetét. Pedig épen most nehéz ilyet igérni, az a félig ismert klauzula legalább minden óvatos politikus ajkán megakasztaná az efajta igéretet.

A főlirat megokolása ennek sem mutatja nyomát. Ellenben kisért benne még egy ócska fegyver, ami után az obstrukció is kapkodott, de rövid meggondolás után mégis csak inkább eldobta. A főrendiház ellenzéke azonban már benne volt a kópiában s megint sikerült neki épen a hibákat utánozni. Egy kicsit szentimentálisan hangzott a méltóságos urak házában, de azért itt sem vált komolyabbá. Mert az mégis megmosolyogni való, hogy a szavazatok sulyát abban a földbirtokban keressük, mely a szavazatok urait vallja gazdáinak. A földbirtok sem utolsó dolog, de sulyt adhat a szavazatoknak talán egyéb is. És akármilyen kétrét is hajlunk, mikor egy-egy született törvényhozó megszámlálhatatlan holdnyi birtokairól beszélnek, de azért a Jókai Mór szavazata is marad valami, ha nincs is mögötte a félelmes latifundium. Meg Szontagh Pált vagy Karap Ferenczet se szeretnénk ilyen okból kisebbre taksálni, mint például gróf Szapáry Gyula ő exczellencziáját, aki ma a kormány ellen méltóztatott szavazni. De az egész akczió sok gyöngeségéből ez a kis botlás sem rihatott ki s a főrendiház sem ütközött meg rajta különösebben, ami érthető is, mert a sok ócska fegyver közt egészen stílszerü volt ez is. Ócska felirat, ócska megokolás — a részletekre talán nem is figyelt senki. Nem is ütközhetett meg tehát rajtuk. Csak épen elvetették az egészet s igy az öreg urak akcziója a második napon megakadt, ők maguk most már megint nyugodtan alhatnak tovább.

A lateinerek pedig némi elégtétellel nézhetik, hogy olykor az uraságok is viselnek szegény emberektől levetett ruhákat. Igy éri utól a méltóságos urakat a nemezis . . .

A politikai helyzet.

A ferde helyzetekből jönnek ki a legkülönösebb következmények. Amióta a Ház tanácstermébe a technikai obstrukczió költözött be, és ott nem folyik semmi, csak az obstruálók juxai, azóta az országos ügyek kivándoroltak a folyosóra, a klubokba, a disszidensek zsebeibe, pontozatok, formulák alakjában s magánlakásokba négy fal közé pour parler-k alakjában, szóval, olyan helyre, ahova az ország be nem nézhet, ahol a diskréczió lakatja őrzi őket. Ez bizony elég furcsa dolog. Az ország legvitálisabb érdekei zárt ajtók mögött fejtegettetnek. Közjogi okmányok, nemzeti akaratok konczipiáltatnak, korrigáltatnak és nem tudja senki, ki korrigált, ki konczipiált és miért igy, miért nem másképen. A parlament együtt ül ugyan, de sequestrum alatt van, — helyette az öngyámok intézkednek, vitatkoznak, kezdeményeznek. Ő maga, a parlament, nem tud semmiről s mint egy tehetetlen betegnek deliriumos kitöréseiből találgatják, hogy vajjon mit akarhat. Furcsa viszonyok, mint mondottuk. De be kell ismernünk, hogy nem lehet másképen. Szerencsére megvannak az ujságok, akik informálnak. De szerencsétlenségre rosszul. Mert hallani sokat lehet, de látni semmit. A „gyámok", akik egyedül tudnak mindent, beszélnek, de nem mutatnak semmit. Innen van, hogy a lapokban félfüllel hallott dolgok reprodukáltatnak, mint hiteles tényeki. S ha majdan megjelenik az emlegetett dolgok valódi szövege, sok hozzáfüzött kombinácziő, entrefilet, vezérczikk eltünik, szétfoszlik a bolondságok országába.

Azért ajánlatos mindig a szöveget bevárni. Ma egy klauzula uralkodott a politikai közvélemény fölött, mely irritálta az ellenzéket és nagy gondot szerzett azon kormánypártiaknak is, akik arról az ellenzék sauce-ában föleresztve hallottak egyet-mást. A klauzula a kiegyezési provizóriumnak 1903-ig való meghosszabbitásának tervbe vett javaslatánál fordul elő s hir szerint nincs egyéb intenczió benne, csak annak lehető kikerülése, hogy az ország 1903-ban ujra a maihoz hasonló helyzetbe kerüljön. Ki van mondva egyrészt, hogyha a gazdasági kiegyezés 1903-ban a provizórium lejárta után létre nem jönne, a provizórium továbbra is érvényben marad, másrészt pedig a külön vámterülethez való jog az országgyülés számára tartatik fenn.

Ez némelyek előtt azért tünik fel hátrányosnak és visszaesésnek, mert ezen jog már élő az 1867. XII. törvényczikkben, országgyülés által meghozott, király által szentesitett, ugy, hogy az Ausztriával kötött szerződések lejártakor egyszerüen a kormány által is felmondható a közösség, mig ezen klauzula által még rászorulna elsőbben a képviselőház határozatára, a főrendiház hozzájárulására és a király szentesitésére. Holott az 1867. 12. törvényczikkben már mindezeken tul van.

E körüli viták élénkitik meg ma a folyosót és a klubokat. Képviselők vitatták a klauzulát, meghömpölygetve azt a dialektika hachirozó gépezeteiben, amely különben még eddig csak ártatlan tervezet és semmi rosszszándékkal nem került a Széll Kálmán hires formulájához kiegészitésül. Se a korona, se a konczipiálok nem gondolhattak arra, hogy a meglevő nemzeti jogokat megkisébbitsék (hiszen a béke kedveért van az egész — tehát nem akarhattak izgató anyagot). Mindössze a stilusa lehet szerencsétlen. Amin könnyü volna segiteni, ha ez lenne az ok, amin a béke mulik.

*

---

ezt az egész vallomást csak tettettem, hogy eláruld magadat. Dehogy szeretlek, te álnok! Csak rászedtelek. És most foglyom vagy. Innen többé el nem menekülsz, mig nem részesülsz a kellő büntetésben, hitehagyott, czéda, könnyelmü ember!"

Henriknek leesik az álla. Nekünk is.

Hülünk-fülünk a meglepetéstől, mint ő.

Nem érti feleségét. Mi sem értjük. De még őt magát sem.

Egyáltalában nem értünk meg senkit a darabban.

Henrik a bolondulásig szereti nejét: akkor minek csókolja Simon mester leányát? Henrik a leányok után ólálkodik; akkor minek koczkáztatja szabadságát, életét, belopózkodván a várba?

Margit szereti férjét ugy, hogy érte majdnem buskomorságba esik: akkor mért akar tőle elválni? De nem bocsáthatja meg neki ledérségét: akkor mért nem fogadja el a pápa brévéjét?

Mit akar Henrik? Mit akar Margit? És mit akarnak a nevetséges udvaronczok, kik — mint föntebb mondtuk — „mindenféle" fondorlatokat szőnek, „valami" politikát csinálnak? Fondorlatot és politikát, melyet mi nem ismerünk és a gyorsan pergő szinpadi párbeszédből meg nem értünk. Feszült figyelemmel kisértünk minden szót, de nem tudtunk beletalálni az „állam-akczióba", mely ezt a határozatlan szerelmi akcziót még jobban összebogozza. Szivesen álltunk volna rokonszenvünkkel a vetélkedők egyikének pártjára, Henrikére, vagy Margitéra; de nem tudtuk, hogy kinek kivánjuk a drámai viadalban — a győzelmet? Henriknek-e, ki ledér és hütlen? Vagy Margitnak, ki férje hütlenségét nem veszi komolyan és játszik a bubánattal, a boszuval, a franczia királylyal és a pápával?

A fölindulás perczében a herczegnő elzáratja férjét és duzzogva vonul vissza termeibe.

Erre aztán beesteledik. Nagyon sötét van a szinpadon. E sötétséget arra használja föl Margit herczegnő, hogy bebúvik Henrik herczeg magánzárkájába; nem anélkül azonban, hogy a sötétben tévedésből összeviszza ne csókolt volna egy alvó apródot, kit a politikus udvaroneczok aztán szintén tévedésből Henrik helyett elzárnak valamely erősebb börtönbe. Ott, szintén sötétben és szintén tévedésből, aláiratnak vele egy okiratot, melyben lemond Bearn és Navarra trónjáról; tudniillik az apród lemond Henrik trónjáról.

Amig a politikusok ezt főzik, addig Margit a félálomban ábrándozó Henrik mellett végkép megbékül.

Reggel Mayenne herczegnek mégis sikerül a pápa brévéjét átadni a herczegnőnek. És mit csinál a herczegnő, az ultra-katholikus Valois Margit, Medici Katalin lánya, a pápák rokona? Széttépi a brévét és az udvar nagy rémületére földre dobja az okirat darabjait, kijelentvén, hogy férjének megbocsájt.

Ezzel vége a szerelmi pörnek és a politikai intrikának.

Megvalljuk, hogy érdek nélkül hallgattuk végig az egyiket is, a másikat is. Az egész estén át nem tudtunk kiigazodni a darab minden részletében uralkodó határozatlanságból.

A határozatlanság: ebben véljük megleln a darab alaphibáját. Az egész dráma ugy vonul el szemünk előtt, mint valamely játék, melynek fejlődési és döntő mozzanatai kizárólag a szerző szeszélyéből meritik létük jogosultságát. Lehet ugyan az ily darabnak is érdekességet és magasabb irodalmi értéket kölcsönözni, azt tudjuk. De csak ugy lehet, ha az iró a lélek mélyében járó szenvedélyeknek megtudja adni a magas költészeti akczentust, mely a szinpadra állitott alakokat lelkesiti és a hallgatót föltüzeli, elragadja. Fájdalommal tapasztaltuk, hogy a költészet eme csodatévő, hóditó szelleme e darabban nincs meg. Csak dikcziójában találtuk meg a költészet külső eszközeit, a válogatott hangzatos szót, a hibátlan lejtelmü ritmust, a gazdag, csengő rimet. Ez sok; de nem elég. Ez csak az anyag, melyben a költészet megtestesülhet, ha az iró lelkéből föltörekedve, érzéki jelentkezést ölt; de magát a költészetet, ott hol ez nincs meg, nem helyettesitheti.

És a hiányánál fogva maradt e darab üres, hideg és fölületes.

A közönség egyik része nem igy vélekedett; okosabb volt, mint e sorok irója; nem hasogatta a finyáskodás szőrszálait; nem kereste a kritikai csomókat az élvezet kákáján, hanem bőkezüen tapsolta a szerzőt és kihivta minden fölvonás után négyszer-ötször. Az előadó müvészekkel is nagyon meg volt elégedve; különösen Császárral (Henrik), Vizvárival (Mayenne), Hegyesi Marival (Margit), Rákosi Szidivel (Donna Diana) és Csillag Terézzel (Gabrielle), kit egyik szépen elmondott lyrai versért nyilt szinpadon is megtapsolt.

Kozzler József.

A nap politikai hireit a következőkben regisztráljuk.

(A pártközi konferenczia.)

Az ellenzéki pártok köréből kiküldött képviselők ma a képviselőház ülése alatt ujra összeültek közös konferencziára, melyben a kormány által tudomásukra hozott békepontozatok dolgában végleges megállapodásra jutottak.

Az értekezlet folyamán gróf Apponyi Albert előterjesztette annak az elaborátumnak szövegét, melyet az ellenzéki pártok a kormány propoziczióival szemben válaszképen megállapitottak.

Az elaborátum pontonkint foglalkozik a kormány stipuláczióival, azokat részletesen letárgyalja és megadja azokra az ellenzéki pártok válaszát.

A gróf Apponyi által megszerkesztett elaborátumot a pártközi konferenczia beható tanácskozás után magáévá tette, anélkül, hogy annak lényegén valamit változtatott volna.

Az Apponyi-elaboratum 16 ivnyi terjedelmü munka. Hangja tárgyilagos és nyugodt.

A pártközi konferenczia köszönetet mondott gróf Apponyi Albertnek az elaborátum kidolgozásáért és elhatározta, hogy azt ma délután négy órakor hozza a disszidensek vezetőinek tudomására.

Ma délután négy órakor folytatódott a pártközi konferenczia. Ebben az értekezletben az ellenzéki képviselőkön kivül résztvettek gróf Csáky Albin, gróf Andrássy Gyula és Szilágyi Dezső.

Ez az értekezlet eltartott este nyolcz óráig. A disszidensek tudomásul vették az ellenzéki pártok válaszát és azt holnap hozzák a kormány tudomására.

A mai pártközi konferenczióról a következő értesitéseket bocsátották ki:

Az ellenzéki pártok kiküldöttei ma délelőtt egész félkettőig tanácskoztak a képviselőház első számu üléstermében. A tanácskozásokal délután 4 órakor folytatják.

„A kormány ellenjavaslataira az ellenzéki pártok a maguk észrevételeit megtették s ennek tartalmát szóbelileg közölték Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula országgyülési képviselő urakkal, felhatalmazván, illetőleg felkérvén őket, hogy közvetitsék a választ".

(Az ellen-javaslatok.)

Ma délután, helyesebben: ma este készült el az ellenzék a maga ellen-javaslataival, a felelettel, melyet a kormány propoziczióira adni fog. Holnap fogják aztán e feleletet a kormánynak átadni.

Hir szerint e felelet szerkesztésében már nagy részük van a disszidenseknek; Szilágyi Dezső állitólag két óra hosszat beszélt a mai délutáni pártközi értekezleten. Az ellenzék holnap beterjesztendő válasza nem lesz ultimátumszerü, hanem módot nyujt ujabb tárgyalásokra is. Ami a felelet tartalmát illeti, abból csak egy tetszik feltétlenül valószinünek az, hogy az ellenzék visszautasitja az ujabb ex-lex állapot elkerülésére czélzó javaslatot, mely szerint a szabad forgalom az önálló rendelkezés alapján fennmaradna 1903-on tul addig, amig azt a magyar törvényhozás meg nem változtatja.

Ez a klauzula, hir szerint, a szabadelvü pártban sem találkozott egyhangu helyesléssel. Ezzel szemben konstatálni kell, hogy a kormány javaslata sem tekinthető ultimátumnak, annyira nem, hogy máris felmerült olyan terv, mely szerint ezt a klauzulát 1907-ig vagy 1904-ig, tehát négy, illetve egy évre lehetne korlátozni. Utaltak arra, hogy a nemzetközi szerződéseket is szokták egy-két évre prolongálni, ha azoknak a kellő időre való megujitása technikai nehézségekbe ütközik. Mindenesetre tény, hogy a helyzet súlypontja ma ezen a klauzulán nyugszik.

(A szabadelvü párt konferenczája.)

Ugy beszélik, hogy jövő csütörtökön a kormánypárt konferencziát tart, mely a kibékülés ügyével fog foglalkozni — az lévén a meggyőződés, hogy addig okvetlenül meglesz a döntés. Azonban nem bizonyos, hogy a konferenczia-terv komoly-e.

(Pártértekezletek.)

A függetlenségi és 48-as párt holnapra hirdetett értekezletét e hónap 23:án, hétfőn, délután öt órakor tartja meg Kossuth Ferencz elnöklésével. Ugyancsak hétfőn délután öt órakor lesz értekezlete a nemzeti pártnak is. A néppárt szintén hétfőn, este hat órakor tart értekezletet. „Az ellenzéki pártok értekezleteire az összes párttagok megjelenése kivánatos", mondja az összehivás.

(Hirek a folyosóról.)

A képviselőház mai ülése alatt a folyosón hire ment, hogy báró Bánffy Dezső, Lukács László és báró Fejérváry Géza ismét felutaznak Bécsbe, hol ő felségének jelentést fognak tenni az ellenzék válaszáról.

Egy másik hir azt beszélte, hogy Széll Kálmán az esti lapok tudósitói előtt kijelentette néhány lapnak azzal a hireszteléssel szemben, mintha ő a kormány ama tervéhez, hogy a most csinálandó kiegyezés rendezése 1903-on tul is érvényben tartassék, hozzájárulna, hogy ő az ilyen rendezést az 1867. XII. törvényczikk 68-ik szakaszával ellentétben állónaktartja, ahhoz semmiesetre sem járulna hozzá, sőt azt határozottan ellenezné is.

Sokat hireszteltek a Ház felosztását is. Amire az ellenzéken azt terjesztették, hogy minden kerületben, még azokban is fognak jelöltet állitani, hol eddig a kormánypárti képviselőket egyhangulag megválasztották.

Sok hallgatója volt annak a legujabb konfliktus előadásának is, kik azt feszegették, hogy mert a főrendiház már tudomásul vette a kvótáról szóló királyi kéziratot, a képviselőház pedig nem, a két Ház között összetüzés támadt. A kormánypárton ez a konfliktus nem keltett azonban mélyebb benyomást, mert a főrendiháznak ép oly joga a királyi kéziratok átvétele, mint a képviselőházé.

(Előre vetett árnyék.)

A leendő választások még jó messze vannak, több hét választ el bennünket tőlük, de azért már megérkezett az első választási hir. Ma este politikai körökben mint határozott tényt beszélték, hogy gróf Apponyi Albert a következő választáson Egerben, Lukács László pénzügyminiszter kerületében fog fellépni, Horánszky Nándor pedig Gyöngyösön, a Visontai Soma kerületében. Mind a ketten tehát Samassa szárnyai alá menekülnek. Mégis volt tehát haszna, hogy az egri érsek feljött a főrendiház üléseire.

(A kormánypárt üdvözlése.)

A soproni szabadelvü párt százas nagy választmánya tegnap este a „Pannonia" szállodában dr. Kania József ügyvéd elnöklése alatt, a folyó ügyek elintézése czéljából, ülést tartott. Ez alkalommal hosszabb eszmecsere volt a politikai helyzet felől. Többek felszólalása után a párt kijelentette, hogy a szabadelvü párt hagyományaihoz rendületlenül ragaszkodik és bizalmáról báró Podmaniczky Frigyes pártelnököt és Fabinyi Teofil, a város képviselőjét táviratban fogja értesiteni.

Prognózis.

A békekilátások ma, amikor az ellenzék már kimondotta, hogy nem fogadja el a kormány javaslatait, ismét tetemesen csökkentek. A felényire szálltak le. A béke-állás tehát ma a következő:

Békekilátások:

Tegnap (január 19.)	Ma (január 20.)
2%	1%

Országgyülés.

(Képviselőház és főrendiház.)

Ma az országgyülés mindkét háza tartott ülést. A főrendiházé volt az érdekesebb, mig a képviselőházban csak az ujszentannai zendülés dolgában előterjesztett interpellácziók keltettek némi figyelmet.

A főrendiházban gróf Széchenyi Imre indokolta a tegnapelőtt beterjesztett inditványát, melylyel egy, ő felségéhez intézendő felirati javaslatot nyujtott be. A fiatal, temperamentumos főur az egész Ház figyelme között mutatott rá a számos függő kérdésre és a béke érdekében tartotta szükségesnek, hogy a korona felvilágositassék arról, hogy Magyarországot alkotmány nélkül kormányozni nem lehet.

Utána a miniszterelnök beszélt, ki a feliratnak nem látja szükségét, mert az nem felel meg a korona tekintélyének sem. Egyébként a béke helyreállitása iránt fejezte ki reményét.

Miután gróf Dessewffy Aurél, de mások is névszerinti szavazást kértek, azt el kellett rendelni. A szavazás a kormány álláspontjának diadalával ért véget, mert harmincz szavazat többséggel elvettetett gróf Széchenyi Imre felirati javaslatának tárgyalása. A szavazás elég érdekes volt, a legérdekesebb a — távollevők voltak.

A képviselőházban a napirenden levő névszerinti szavazásokból elvégeztek hármat, azután Sima Ferencz és Blaskovich Ferencz az ujszentannai zendülést tették interpellácziók tárgyává.

A képviselőház ülése.

Madarász József elnök megnyitván az ülést, bejelenti Poper Ármin lemondását az államadósságok ellenőrzési bizottsági tagságról, majd pedig elrendeli a névszerinti szavazásokat aziránt, hogy Hock János, Wittmann János és Horánszky Nándor napirend előtt felszólalhatnak-e. Ez a három névszerinti szavazás megejtetvén, egyiknek se adatott meg a felszólalás joga.

Az ülés végén a következő interpellácziók terjesztettek elő.

(Az ujszentannai zendülés.)

Blaskovich Ferencz hosszabb megokolás után a következő interpellácziót intézi a belügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a tisztelt belügyminiszter urnak arról, hogy Ujszentannán folyó évi január hó 17-én zendülés támadt, mert az előző napon tartott községi bióválasztás alkalmával a választást vezető főszolgabiró nem vette fel a jelöltek közé azt, kit a község nagy többsége óhajtott?

2. Tekintettel arra, hogy ily, csak a törvény betüinek, de nem szellemének megfelelő eljárás a választóközönségre nézve igazságtalan, annak választójogát kizárja s ezért már sok helyen okozott elégületlenséget és zavargást; hajlandó-e a tisztelt belügyminiszter ur vizsgálatot inditani arra nézve, hogy miért hagyta a világosi főszolgabiró az ujszentannai választásnál figyelmen kivül a nagy többség óhaját, daczára annak, hogy ennek jelöltje a főszolgabiró urnál szabályszerüen jelentkezett?

3. Tekintettel arra, hogy ilyen törvénytelen eljárás mellett előre látható volt, hogy a közönség izgatottságba fog jutni, tett-e a főszolgabiró valamely és ha igen, miféle intézkedéseket, a bekövetkező zavarok megelőzésére?

4. Tekintettel arra, hogy a csendőrség fegyverhasználat jogával élt, hajlandó-e megvizsgáltatni, hogy a csendőrségi szolgálati utasitásoknak a fegyverhasználatra vonatkozó intézkedései szigoruan megtartattak-e és hajlandó-e e czélból vegyes küldöttséget kiküldeni az eset színhelyére?

Madarász József elnök: Közöltetik a belügyminiszterrel.

Sima Ferencz ugyane tárgyban interpellálja meg a belügyminisztert.

Interpellácziója a következő:

A belügyminiszter urnak a hirlapok közlése alapján bizonyára van tudomása arról, hogy Ujszent-Anna, aradmegyei községben folyó hó 15-én bióválasztás volt, mely alkalommal azért, mert Páris Gábor főszolgabiró a község népének jelöltjét nem jelölte, a nép lázadásban tört ki, melynek következménye az lett, hogy Páris főszolgabiró csendőrökkel lövetett az összegyült tömeg közé.

Nyolcz csendőr hatszor lőtt a népre és hat ember halálos sebbel elesett s az eddigi vizsgálatok eredménye szerint heten életveszélyesen megsebesültek és tizenheten könnyebb sebet kaptak.

Erről a miniszter urnak van tudomása. Ennek következtében kérdésem az, tett-e már a belügyminiszter ur intézkedést, hogy Páris Gábor főszolgabiró ugy fegyelmi, mint bünfenyitő uton a legszigorubb büntetés alá vonassék azon eljárásáért, hogy a kijelölési diskreczionális joggal visszaélve, a választási jogában kijátszott népet jogos elkeseredés és felháborodásba kergetve, a zendülésre s ezzel a fegyveres beavatkozásra s egy valóságos vérfürdő előidézésére szolgáltatott okot. S e vérlázító eset alkalmából akar-e sürgős és radikális intézkedést tenni aziránt, hogy a községi választásoknál a nép többségének választási szabadsága és törvényes akarata minden körülmények között szabadon, sértetlenül érvényesülhessen?

Madarász József elnök: Közöltetik a belügyminiszterrel. Az ülést bezárja.

A főrendiház ülése.

Báró Vay Béla az elnöki előterjesztések során felolvastatja a királyi kéziratot a kvótáról is, amely tudomásul vétetik. A napirendre gróf Széchenyi Imre inditványának megokolása kerül.

(Gróf Széchenyi Imre indokolása.)

Gróf Széchenyi Imre: Nagyméltóságu elnök ur! Méltóságos főrendek! A főrendiház mindig hivatásának tartotta, hogy az alkotmány és az alkotmányos alapok épségben tartása fölött őrködjék. Azon nehéz és aggályos viszonyok, melyekbe ez év első napja óta kerültünk, nem türi meg, hogy a főrendiház kizárólag normális működésére szoritkozzék; de a kötelesség parancsolja, hogy a helyzettel szemben önállóan állást foglaljon, ugy mint a törvényhozás egyik faktora.

Pedig egy ily tekintélyes testületnek megnyilatkozása a béke és az alkotmány helyreállitása érdekében nem képzelhető, hogy erkölcsi hatást ne gyakoroljon azokra, akik ma netán még a békés kibontakozás utját állják, ösztönzésül ne szolgáljanak azoknak, akik a békét keresték és már eddig is előmozditani igyekeztek. Ez utóbbiakhoz, ugy hiszem, joggal számitom e Háznak minden egyes tagját s azért fel kell tételeznem, hogy örömmel fogadnak minden oly akcziót, amely a béke előállitását, helyrehozását czélozza.

Nem kivánok rekriminálni a multakra, nem keresem, nem kutatom, kiket lehetne okolni a mai helyzet előállitásáért, de ezzel szemben viszont joggyzimet érzek magamban, hogy arra kérjem a méltóságos főrendeket, hogy szerény indokolásomat hasonló objektivitással méltóztassanak mérlegelni, félretévén minden párttekintetet, minden ellenszenvet és rokonszenvet egy magasabb, egy országos érdekre való tekintettel, amint tették ezt őseink mindenkoron, midőn a haza veszélyben forgott. (Tetszés jobbfelől.)

Ugyanezen nyomon kivánok haladni én is, kerülöm mindazt, ami a vitára okot ad, mert nem az ellentéteket, de az egybehangzást keresem.

Ennek folytán tisztán csak arra szoritkozom, hogy konstatáljam a mai helyzetet.

Mindenki el fogja ismerni, hogy alkotmányunk legkardinálisabb törvényei csorbát szenvedtek, hogy bizonyos viszonylatokban törvényenkivüli állapotba kerültünk. A kormánynak nincsen pénzügyi felhatalmazása, nincsen költségvetése; ezek nélkül viszi tovább az ügyeit. Pedig az ajtó előtt áll már a február hónap, mahelnap itt van az adófizetési negyed.

Helyes-e, megengedhető-e, hogy továbbra is fentartassék egy olyan állapot, amelyben törvényre hivatkozik az, aki az adót megtagadni akarja? Megengedem, hogy az állampénztárakban lehet annyi felhalmozott készlet, hogy ideig-óráig nagyobb komplikácziók elháríthatók, de mindenki igazat fog adni nekem, ha azt mondom, hogy ez az állapot csak ideiglenes, amely által egy nagyobb katasztrófa elhalasztható, de végleg el nem kerülhető. Még nagyobb aggodalmat és bonyodalmat okoz az ujonczok tényleges kiállitása. Nagy bün volna azon veszélynek kitenni a monarchia védképességét, hogy akadályok gördüljenek az ujonczok kiállitása elé.

De, méltóságos főrendek, ez csak egyik oldala az éremnek. De hol vannak még egyezményes törvényeink, a monarchia másik államával való gazdasági kiegyezésnek biztositása, amely az 1898: I. törvényczikk megszüntével egészen a levegőben lóg? Uraim, ha mindenkit elfog a bizonytalanság érzete, csuda-e, ha a kereskedelem pang, a vállalkozási kedv békóba van verve és hitelünk mindinkább csorbul? Amit legjobban bizonyit azon tény, hogy értékeink napról-napra mindjobban beszivárognak a külföldről és a helyi piacznak nagy nehézségébe kerül, hogy azokat abszorbeálja.

Jól tudom, hogy mindezen jelenségek nem egyenesen az ex-lex állapotra vihetők vissza, de ki tagadhatja, hogy épen ezen állapot alkalmas arra, hogy ezen bajok mindinkább fokozódjanak, mindinkább kifejlődjenek? És ki áll jót arról, hogy ezen helyzetnek bizonytalan időre való kinyujtása nem lész-e kihatással nemcsak a monarchia nagyhatalmi állására, de annak az európai államok szövetségében gyakorolt sulyára is?

De mindezen belső és külső veszedelmeken és azok sulyos következményein kivül még egy más bajt látok. Ez azon, minden ember szive mélyébe bevésett hitnek, szent meggyőződésnek megrendülése, amelyet minden magyar ember már a levegővel szi magába, hogy tudniillik ezt a nemzetet alkotmány nélkül kormányozni nem lehet. E hit és az ezzel járó bizalom, ha a helyzettel nem szakitunk, meginog s mi több, oly preczedens esetet teremtünk, amely, hogy mennyi veszélyt rejt méhében, csak Isten a megmondhatója.

Már most ezzel szemben két lehetőség tárul fel előttünk: az egyik, folytatni a mai politikát, szembeszállni a törvénytelenségek esélyeivel, akaratlanul is törvénytelenségeket törvénytelenségre halmozni, tekintet nélkül azok minőségére. A másik: okos, mindkét oldalról való engedékenység, de minden elv sérelme nélkül, rátérés a békés kiegyenlités utjára, melynek sem elvi, sem jogosult tárgyi akadályai nem lehetnek.

A miniszterelnök ur utolsó beszéde végán azon reményének adott kifejezést, hogy az ő szava lesz a legutolsó, amely itt e tárgyban elhangzik. Talán csak mégis el fogja ismerni óhajának czélszerütlenségét, ha megfontolja, hogy hiszen a főrendiház tekintélyét a mérlegnek ugyanazon serpenyőjébe akarjuk vetni, amelybe vetette a herczegprimás ő eminencziája, és amelybe vetette a miniszterelnök ur maga is. El fogja ismerni, ha meggondolja, hogy oly időben provokálunk egy békenyilatkozatot e Házban, amidőn a tárgyalások menetében leginkább latba esik a béke óhajtásának tulsulya.

Ismétlem, akcziónknak egyedüli czélja a béke és a kibontakozás, és miután nincsen módunkban e forró óhajtásunknak más kézzelfoghatóbb kifejezést adni, azt ajánlom, hogy teljes bizalommal és alattvalói hűséggel forduljunk ahhoz, aki nem csak személyes tulajdonságainál fogva, de felséges állásánál fogva is a magyar alkotmánynak legmagasabb és leghivebb őre.

Ennek megfelelőleg van szerencsém felkérni a méltóságos főrendeket, hogy a házszabályok 39-ik §-a alapján az inditványt a bizottsági tárgyalás mellőzésével tárgyalásra kitüzni méltóztassék. (Helyeslés jobbfelől.)

(A miniszterelnök beszéde.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Nagyméltóságu elnök ur, méltóságos főrendek! A tegnapelőtti ülésben, midőn a herczegprimás ő eminencziája rövid kérdést intézett a helyzetre vonatkozólag én hozzám, szavaimat azzal végeztem, miszerint czélszerünek tartanám, hogy ezen kérdés ujabban itt a főrendiházban ez alkalommal ne tárgyaltatnék és most is ezen nézetnek adok kifejezést és ezen nézetnek fentartásával most is arra kérem a méltóságos főrendeket, hogy az inditvány tárgyalását napirendre tüzni ne méltóztassanak. (Helyeslés balfelől.) Elmondottam már akkor, hogy épen azért, mert a kibontakozás utján vagyunk, melyet keresünk, nem tartom időszerünek, hogy ez a kérdés itt a főrendiházban, midőn még a tárgyalások a pártok között folyamatban vannak, érdemlegesen tárgyaltassék. (Helyeslés balfelől.)

De, méltóságos főrendek, most már, midőn a méltóságos gróf ur inditványának napirendre tüzését kivánja, és épen abból az indokból, hogy a méltóságos főrendek a koronához forduljanak és a koronától kérjék a helyzet szanálását, szükségesnek tartom még határozottabban kérni, hogy ezen inditványnak érdemleges tárgyalásába belemenni ne méltóztassanak.

Ne méltóztassanak, mert nézetem szerint a megadott körülmények között és időben a tárgyalás nem helyes, nem szükséges, nem czélszerü, de azért is, mert nem tartom helyesnek, hogy akkor, midőn a különböző pártok közötti ellentétek idézték elő a helyzetet, a koronához forduljunk és mintegy a koronát bevonjuk a pártok közötti küzdelembe. (Mozgás és zaj jobbfelől. Helyeslés balfelől.)

És ha semmi más indokom nem volna, ez elég volna arra, hogy az érdemleges tárgyalás mellőztessék és ennek következtében a feliratnak a felséghez juttatását kérném méltóztassanak mellőzni.

Kétségtelenül beismerem, sőt követelem is a méltóságos főrendeknek azt a jogát, hogy bármely politikai kérdésnél a maguk szavát érvényesitsék és nehéz időkben alkotmányos őseiktől örökölt jogaiknál fogva (Felkiáltások jobb felől: Ezt akarjuk!) latba vessék nézeteiket, álláspontjukat. De méltóságos főrendek, méltóztassanak megengedni, a megadott körülmények között a helyzetet én nem látom olyannak, hogy ez irányban, ezen módon különösen, valamely intézkedésnek a főrendek részéről és különösen felirat alakjában szüksége forogna fenn. Mert méltóságos főrendek, az van kérve a felirati javaslatban, hogy a király alkotmányos jogait akkép gyakorolja, hogy az alkotmányos állapot mielőbb teljesen helyreállittassék. Hát mit jelent ez? Hát fel volna tehető, hogy a felséges ur alkotmányos jogait nem akkép gyakorolta, vagy mintha a főrendek házának kérni kellene, hogy a korona alkotmányos jogait alkotmányos uton gyakorolja, mintha a király az alkotmányt megsértette volna, (Élénk mozgás jobbfelől.) mintha annak az állapotnak előidézésében, melynek sulyát most mindannyian érezzük, a király ténykedésének része volna.

Én tudom, méltóságos főrendek, hogy sem az inditványt tevő méltóságos gróf ur, sem azok, akik a felséges urhoz a feliratot küldeni akarják, s e kérdésben érdemlegesen tárgyalni óhajtanak, nem ugy fogják fel a dolgot, de mert igy is felfogható, és mert kétségtelenül ezen értelmezés következtében olyan álláspontot foglalnának el a méltóságos főrendek, amely én szerintem közjogunknak, de a korona tekintélyének sem felelne meg, őszintén kell, hogy ismételjem, miszerint nem tartom czélszerünek, hogy érdemlegesen tárgyaljuk e kérdést, nem tartom czélszerünek, hogy a felirat ő felségéhez juttattassék.

Méltóságos főrendek, hogyan állott elő a helyzet? Akként, hogy a képviselőházban az ellenzék a kormány iránti ellenszenvénél, a kormány iránti erős bizalmatlanságánál fogva lehetetlenné tett minden alkotmányos tárgyalást. Ha már igy állott elő a helyzet, akkor kell, hogy a pártok közötti ellentét a pártok közötti kiegyenlités utján hozassék rendbe. Ez van folyamatban; őszintén mondom, erre törekszik a kormány, erre törekszik a többség és hinni akarom, erre törekszik az ellenzék is.

Ilyen körülmények között a pártok között előállott ellentét kérdésében a koronának közbelépését kérni ki, én részemről nem tartom czélszerünek, nem tartom helyesnek, nem tartom alkotmányjogilag megengedhetőnek.

Mindezekre való tekintettel azon nézetben vagyok, hogy lehetetlen lévén a koronát a pártok közötti békéltetés küzdelmébe bevonni, nem lehetséges a feliratot küldeni és ennek következtében nem helyes annak tárgyalása. (Mozgás jobbfelől.) Azt gondolom, hogy ez ut a rendes alkotmányos fogalmakkal és gyakorlattal ellenkezik is.

A törvényen kivüli állapot és épen a nehéz helyzet, amelyben vagyunk, beismerem, igen komoly; legkomolyabban törekednünk kell abból kibontakozni, törekednünk kell az ország érdekében, alkotmányunk érdekében a kibontakozást feltétlenül lehetővé tenni; de nem azon az uton, mely a koronát a küzdelmekbe vonja (Mozgás jobbfelől.), de azon az uton, amelyen létrejött, a pártok közötti ellentét megszüntetésével. És azért kérem a méltóságos főrendeket, mindezekre való tekintettel, méltóztassanak akként határozni, hogy a gróf Széchenyi Imre által beadott inditványt érdemleges tárgyalásra napirendre tüzni nem méltóztassanak. (Élénk helyeslés és tetszés a baloldalon.)

(A szavazás.)

Gróf Dessewffy Aurél névszerint való szavazást kér arra: elfogadja-e a főrendiház Széchenyi Imre inditványának napirendre tüzését, igen-e, vagy nem?

Báró Vay Béla elnök: Más oldalról is kérték a névszerinti szavazást: azt tehát elrendelem.

A nem-mel, tehát a kormány álláspontja mellett szavazók sorában volt: Vaszary Kolos herczegprimás, Császka érsek, Hornig, Fejér püspökök, Metianiu érsek, a horvát bán, a fiumei kormányzó, herczeg Lobkovitz, gróf Széchenyi Béla, a Harkányi bárók, Ernuszt Kelemen, Horváth Lajos, Szabó Jenő és báró Üchtritz Zsigmond.

Az igen-nel szavazók között érdekesebbek voltak: Samassa érsek, Szmrecsányi Pál, gróf Andrássy Aladár, a Batthyányiak, Dessewffyek, Széchenyiek, Zichyek, öt Wenckheim gróf, az Odeschalchyak.

Távolmaradtak: az egyházfők legnagyobb része, az ország zászlósok közül sokan, Wekerle Sándor stb.

A szavazás után felemelkedett báró Nikolics Fedor és jelentkezik, hogy a névsor hibás, benne van Tóth Vilmos, aki már meghalt és nincs benne ő, aki él és szavazattal bir. Különben nem-mel szavaz.

A szavazás eredménye az volt, hogy gróf Széchenyi inditványa mellett szavazott 69, ellene 99 főrend, igy az inditványt nem tűzik napirendre.

Ennek kihirdetésével véget ért az ülés.

Horvát hang a kiegyezésről.

(Távirati tudósitás.)

A horvát országgyülés mai ülésén az elnök bejelenti, hogy holnap délelőtt tiz órakor gyászmise lesz Sztankovics elnök lelkiüdveért.

A ház rövid jegyzőkönyvi vita után napirendre tér és folytatja a költségvetési vitát.

Pliverics dr. (pro) az ellenzék beszédeiből arra a konkluzióra jut, hogy az ellenzék még nem tartja magát fölöslegesnek a Házban, ahogy dr. Brestyenszky deczember 16-án mondotta. Szemünkre vetik, — ugymond, — hogy a kiegyezést nem ugy hajtjuk végre, ahogy szól, de sem az időbeli viszonyokat nem veszik figyelembe, sem azt, hogy nem vétettünk-e mi is a kiegyezés ellen. A szerződéses hüséget, amelyről dr. Frank beszélt, mind a két részen meg kellett tartani és mind a két részen őszintén kell venni. Ha a mi hűségünk őszintébb lett volna, még vagyok róla győződve, sokkal jobban alakultak volna a viszonyok. Miért ne keresnénk mi is módot a közeledésre? Tisza bizonyára nem gondolt az egész monarchia föderalizációjára, Ausztria föderalizációja pedig csak annyiban okozna változást, hogy más faktorral volna dolgunk. Különösen Horvátországnak Magyarországhoz való viszonya egyáltalán nem változnék. Ugyanigy értendő Tiszának a nyilatkozata, tudniillik az, hogy Horvátországnak Magyarországhoz való viszonya érintetlen maradjon. Dr. Brestyenszky azt állitja, hogy a monarchia keleti részében föderáczió van. Ez helyes. Wesselényi is ezt állitja és elismeri, hogy Horvátország állam, de kicsiny ahhoz, hogy érvényesülhessen. A budapesti lapok és a magyar közjogászok is elismerik Horvátország államiságát. Maguk között Horvátország és Magyarország két nemzetként áll szemben egymással, de Ausztriával szemben egységes egészet alkotnak és igy marad akkor is, ha Ausztriában változnak a viszonyok. Különben Magyarország soha sem fog lemondani jogosan szerzett jogairól, amint már többször bebizonyitotta. Aki máskép gondolkozik, azt csak a szláv szolidaritás ámitja.

Egész történetünk Magyarországra utal bennünket. Mikor a horvátok 1630-ban Stiriával szövetséget kötöttek, feltételül a Magyarországhoz való viszony integritását kötötték ki. A szláv szolidaritást reánk nézve nemcsak történetünk és népéletünk nem igazolja, hanem azonfelül még kárunkra is lehet. Nálunk kissé sokat érdeklődnek a többi szlávok iránt, mert sohasem kaptuk bizonyságát annak, hogy a többi szlávok sikra szálltak volna értünk, kivéve a szerbeket, akik egy időben megtették.

Magyarország ügyeibe nem szabad beleavatkoznunk. Magyarország tetszése szerint rendezheti a maga nemzetiségi kérdését. De ez nem adhat nekünk alapot valamely politikai tevékenységer, ép ugy, ahogy Magyarországnak nincs joga, hogy nálunk ilyen dolgokba avatkozzék. Ha nem volna autonomiánk, máskép állna a dolog; de még Láng közjogász is azt irja, hogy Horvátország autonomiája oly nagy, hogy a nemzetiség kérdésében külön területet alkot.

Egyszer már magna chartának neveztem a kiegyezést és azt mondtam, hogy az ellenzék csak akkor valósithatja meg programmját, ha a nemzeti párt fentartja és védi a kiegyezést. Szemünkre vetik, hogy a magyar országgyülésen semmit sem teszünk. Ez azt bizonyitja, hogy a baloldal mégis csak szereti a kiegyezést, amit örömmel konstatálok.

Budapesten való tétlenségünk tekintetében szemünkre hányják, hogy nem vetünk föl közjogi kérdéseket. A magyarok szeretnék ezt, de mikor a 60-as években hasonló javaslat fölvetődött, képviselőink egész helyesen visszautasitották.

Szemünkre vetik azt is, hogy nem teszünk pénzügyi inditványokat. Ez tulzás, mert a pénzügyi bizottságban és a plénumban is képviselőink igenis védelmükbe vették pénzügyeinket.

Starcsevics: A boradó!

Dr. Pliverics: Ahol Horvátország becsülete és tekintélye megkövetelte, képviselőink szava mindenütt hallható volt. (Ugy van! jobbról.)

Szóló az ellenzék több szónokaival polemizálva, kijelenti végre, hogy a költségvetést megszavazza.

KÜLFÖLD.

A helyzet Ausztriában. Bécsből táviratozzák: A jobboldal végrehajtó-bizottsága mai értekezletéről, mely negyedfél óra hosszat tartott, a következő kommünikét adta ki:

Az elnök meghivására megjelent gróf Thun miniszterelnök és tüzetesen kifejtette a jelenlegi parlamenti helyzetet. Erre hosszabb vita fejlődött ki és valamennyi szónok kifejezte sajnálatát a felett, hogy az obstrukczió által a parlament, a lakosság nagy kárára, tétlenségre van kárhoztatva.

Az osztrák kiegyezési bizottság. Bécsből jelentik nekünk, hogy az osztrák képviselőház kiegyezési bizottsága mai ülésében tárgyalták az áruforgalmi statisztika tételét, az elhangzott beszédek között jellemző volt a Schlesingeré, aki konstatálta, hogy a tervezett áruforgalmi statisztika eszméje Magyarországból indult ki, mert előkészíti az Ausztriától való különválást. Ausztria nem gondolt a Magyarországtól való különválásra és akkor se törekedett erre, amikor Magyarország 1881-ben életbeléptette statisztikáját az Ausztriával való forgalomról. Szóló végül a következő inditványt teszi: a kormány felszólitandó, hogy az Ausztria és Magyarország között való áruforgalom statisztikáját olyan határvonal állitásával valósitsa meg, amely vámvonallá való átalakitásra alkalmas és erre nézve ujabb tárgyalásba bocsátkozzék a magyar kormánnyal. — A vitát hétfőn folytatják.

A Dreyfus-pör reviziója.

Páris, január 20.

A „La patrie française" nevü uj liga tegnap este tartotta első értekezletét, amelyen körülbelül tizenötezer ember jelent meg, köztük Cavaignac és több akadémikus. Jules Lemaitre előadást tartott, amelyben a legszigorubban elitélte a hadsereg ellen inditott hajszát s azt kivánta, hogy a Dreyfus-ügy revizióját az egész semmitőszék tárgyalja, mert a semmitőszék büntető kamarája ellen táplált gyanu megakadályozza a lelkek megnyugvását. Végül a liga programmjául a hazaszeretet ápolását, a franczia egyesitését és országszerte alakuló bizottságok szervezését jelölte meg. A gyülés befejeztével a jelenlevők „Éljen Franczia ország!" kiáltásokkal oszlottak szét. Rendzavarás nem történt.

Páris, január 20.

A „Gaulois" azt mondja, hogy Picquart védői egy tanut szándékoznak kihallgattatni, aki nem tartozik a hadsereg kötelékébe s aki ki fogja jelenteni, hogy a petit bleut Picquart ezredes diktálása nyomán irta. Ez a komplikáczió elkerülhetetlenné tenné az ügynek a polgári birósághoz való utasitását. Mimerel, Picquart ügyvédje azt mondta egy ujságirónak, hogy nyolcz napon belül nem fognak dönteni abban a kérdésben, hogy melyik birósághoz állitsák Picquart ezredest. Walsin-Esterházynak a semmitőszék előtt való megjelenése is összefügg ezzel a halasztással. A „Gaulois" szerint a kormány hajlandó hozzájárulni ahhoz a javaslathoz, hogy a revizió ügyét a semmitőszék plénumához utasitsák. Ugyanez a lap jelenti, hogy Walsin-Esterházyt holnap kihallgatják.

Páris, január 20.

A semmitőszék ma délután zárt ülésen vizsgálat alá vette a diplomácziai dossiert és ez ügyben Paléologue és Hanotaux szolgáltak felvilágositással, akiket ezután Mercier, Boisdeffre, Gonse és Billot tábornokokkal szembesitettek. Hir szerint Esterházyt csak a jövő hét folyamán hallgatják ki.

Páris, január 20.

A kamara mai ülésén Breton (szocziálista) a Dreyfus-ügyben szereplő diplomácziai dossier felől interpellál. (Nyugtalanság.) Az interpelláló és Tramu képviselő azt állitják, hogy Rambaud volt közoktatásügyi miniszter egy gazdasági egyesületben kijelentette, hogy a Meline-kabinet tagjai tudomással birtak Henry hamisitásairól. (Nyugtalanság.)

Meline és Bartou határozottan tagadják ezt. Meline azt mondja, hogy ő az nap, midőn Cavaignac-nak a kamara szószékén tett kijelentései után Henry hamisitásairól tudomást nyert, kijelentette, hogy szükségesnek tartja a reviziót. Abból, amit mondott, nincs mit visszavonnia.

Breton az igazságot kivánja tudni a diplomácziai dossier felől, amelynek létezését hol állitják, hol tagadják. Azt hiszi, hogy a dossierben csak hamis iratok vannak. Vizsgálatot kell tehát inditani és megbüntetni a bünösöket. (Közbeszólások.)

Delcassé külügyminiszter kijelenti, hogy ő felhatalmazta Paléologueot, hogy a semmitőszék előtt tegyen tanuvallomást és fedezze fel a semmitőszék előtt azt, amit egészen titkos „dossier"-nek neveznek. Delcassé kijelenti, hogy a dossierben nincsoly levél, amelyet az elitélt intézett volna egy külföldi uralkodóhoz. A minisztérium szolgálatában álló ügynököknek nem volt soha tudomásuk többről, mint tiz év óta ilyen levélről. Azt kérdezték, hogy van-e levél, amelyet egy külföldi uralkodó irt volna az elitéltnek. Neki az a nézete, hogy az ily iratok valószinüségében nem lehet hinni (Helyeslés), de meg kell állapitani, hogy voltaképen mit gyártottak. Neki teljességgel nincs tudomása róla és a külügyminisztériumban sem tudják, hogy gyártottak-e ily leveleket. De még ha ez csakugyan megtörtént volna is, a levelek irója bizonyára őrizkedett volna attól, hogy ezeket a Quai-d'Orsay-ra vigye, mert bármily nagy naivitást tulajdonitsanak is a diplomatáknak, az annyira még sem mehet, hogy ilyes portékát elfogadjanak, vagy figyelemre méltassanak. (Tetszés.)

Meline még egyszer határozottan kijelenti, hogy nem ő, hanem a kabinet más tagja nem tudott Henry hamisitásairól. Örül, hogy nem ő inditotta meg a reviziót, mert ő nem látott uj faktumot, amely azt igazolta volna. Ha ártatlan emberről van szó, akkor jelentsék ki az ártatlanságát. De az ország a Dreyfus-ügyben rendszeres és perfid hajszát lát a hadsereg ellen. A Dreyfus-ügy csak ürügy. (Tetszés a czentrumban.) A revizió hivei szünjenek meg végre a hadsereg ellenségeivel vállvetve dolgozni. (Élénk közbekiáltások a szélső baloldalon.) Meline ismétli, hogy a hadsereg ellen való hajszát tagadni nem lehet. (Nagy zaj.)

Viviani (szocziálista) kijelenti, hogy pártja tisztelettel adózik a hadseregnek.

Erre a vitát berekesztik.

*

Breton és Millevoye képviselők a kamara mai ülésén történt összeszólalkozás következtében elküldték egymáshoz segédeiket, de az ügyet jegyzőkönyvvel intézték el.

TÁVIRATOK.

A világbéke.

Birmingham, január 20. Ma rendkivül népes gyülést tartottak Közép-Anglia politikai, felekezeti és társadalmi egyesületei s igen szimpatikusan nyilatkoztak az orosz czár manifesztumában kifejezett elvekről.

Törökország fegyverkezik.

Konstantinápoly, január 20. A Génuába, Giovanni Ansaldo és társa hajógyárába küldött „Meszudije“ és „Aszar-I-Tevfik“ kazamatahajók rekonstrukcziója a kazánokra, gépekre, páncélra és a lövegfödélzetre fog kiterjedni és kilencz hónap mulva be lesz fejezve. Azután ugyanilyen javitásnak vetik alá ugyanabban a hajógyárban a „Feth-I-Balond“, „Mukkadem-I-Hair“, „Avn-Ilah“ és „Muin-I-Szaffer“ korvettákat. Beszélnek nagyobb tengerészeti kölcsönről és 30, tiz czentiméteres kaliberü gyorstüzelő ágyu mielőbbi megvételéről. Figyelemreméltó továbbá, hogy a legutóbbi három héten lövőgyakorlatokat végeztek a bosporusi erődítvények ágyuival, ami már évek óta nem történt s amihez az irányadó katonai tényezők eddig ugyanugy kértek engedelmet, mint a Dardanellákban rendesen végzett lövőgyakorlatokhoz.

Oroszország tervei.

Pétervár, január 20. Oroszország katonai előkészületeket tesz arra az esetre, ha Abdurrámán afgán emir meghal, minthogy ebben az esetben Afganisztánban polgárháboru fog kitörni. Sir Alinak ket unokája már kijelentette, hogy Abdurrámán halála után mint trónkövetelő fog fellépni.

Forradalom a Szamoa-szigeteken.

Hamburg, január 20. Ideérkezett szamoai táviratok szerint ott január elsején ütközet volt, mert előtte való nap Chambers főbiró Mataafát, akit hatszoros többséggel királylyá választottak, megfosztotta méltóságától és Tanut, Malietoa kiskoru fiát proklamálta királynak. A fehérek nem szenvedtek kárt a zavargásokban. Három konzul elismert egy ideiglenes kormányt, amely a municzipális elnök vezetése alatt Mataafának hiveiből áll. Tanu, Tamasese és Chambers a „Porpoise“ nevü angol hadihajóra mentek, mire az ideiglenes kormány a főbiróság épületét bezárta. E hó 7-én a hadihajó partraszállitott egy csapatot, amely a főbiróság épületét a szamoai őrség elvonulása után az ideiglenes kormány elnökének tiltakozása daczára kinyitotta.

Auckland, január 20. Mataafa hadereje 5000 emberből áll, Malietoáé 1000 emberből. A harcz két óra hosszát tartott. Az amerikai konzul proklamácziót adott ki, amelyben kijelenti, hogy a berlini szerződésnek ugyanolyan ereje van, mint a kongresszustól kibocsátott törvénynek és a főbiróság megsértése egyenlő jelentőségü a washingtoni főbiróság megsértésével.

Harczok Boliviában.

New-York, január 20. Limából érkezett távirat szerint a lázadók Boliviában megverték Alonso elnök csapatainak két zászlóalját és sok katonát elfogtak, akiket Las Pazba vittek. Las Pazban nagy a lelkesedés; hiznak benne, hogy a fölkelők nemsokára teljes győzelmet aratnak.

Eritrea.

Róma, január 20. Amint a Stefani-ügynökségnek Masszauából jelentik, Makonnen rász a következő levélben értesitette Martini eritreai kormányzót a béke megkötéséről:

„A békét megkötöttük. Tigro határai ledőltek, tehát most szomszédok vagyunk. Értesitem önt erről, hogy megemlékezzék barátságunkról, amely ezentul is benső legyen.“

HIREK.

A holt kéz jubileuma.

Gróf Eszterházy Kálmán a következő levelet intézte lapunk főszerkesztőjéhez:

Tisztelt Barátom!

Kedves Druszám!

Midőn olvastad, hogy porladozó jobb karom spiritiszta-hivásra mikép irta le a Nagy-Szebennél vivott csatában történt elvesztét, hogy volt gazdáját a hálátlanság vádjától végkép megmentse, mely minduntalan hirlapokban is felmerült, sokan vallván magukat gazdám élete megmentőjének azon csatában; te, tisztelt barátom, gyanusitólag ráztad fejedet azon részlethez érvén, hogy mikép vette ölébe oly rövid idő alatt rongygyá vált testem fejét az ökörszekeren egy nő, midőn Nagy-Csürből a bekötözés után elszállitottak; akkor megigértem neked, tisztelt barátom, hogy gyanusitásod eloszlatandó, megirom lapod számára sebesülésem története azon epizódjának folytatását. Megbocsátod, hogy igéretem ily későn váltom be, habár többször lettem általad arra figyelmeztetve, de amint tudod, sok minden egyéb foglalt el, különösen az utóbbi időben, ha parlamenti pourparler-kat nem is folytattam, de névsort olvastam quantum satis.

Sokféle jubileumot tartottam, és tarthatnék, de talán reám nézve jelentősebbet egyet se, mint amilyent holnap 1899. január hónap 21-én, a nagyszebeni csata ötvenedik évfordulóján vagyok kénytelen tartani, nem azért jelentős, mintha életbenmaradásom miértje és életem lefolyása miléntje felett tépelődném, volt ahogy volt és lenni kellett, — hanem jelentős, mert már ötven éve, hogy honvédrokkant vagyok és ez memento, mely arra is emlékeztetett, hogy gyanusitásod, milyenfélével többet ugy se fogsz illetni, jubileumomat bevallván, eloszlassam.

A női erények legszebbikét, az önfeláldozó részvétet, szamaritánmódra gyakorolta azon nő, mikor engem, megcsonkitott sebesültet, gondozása alá vett; de nemcsak engem ápolt éjjeleken át, hanem mindazon sebesülteket, kiket onnan elszállitottak és ő volt egyedüli ápoló kiséretünkben, reánk nézve megbecsülhetetlen. Egy honvédpajtásom neje volt, de azelőtt nem láttam, nem ismertem. Egy néhány nap mulva elhagyott bennünket, bucsuzva mondta, hogy vissza kell térnie a sereghez, ahol férje van, hátha annak esik baja. Hálásan bucsuztunk el tőle, de nevét elfeledtük megkérdezni; sokszor emlegettük gondos, gyöngéd ápolását. Jobban léve, váltig kutattam és pajtásaimat is kértem, tudják meg, ki volt azon nő, kinek annyi hálával tartozom. Még az ötvenes években is alkalmilag sokszor kérdezősködtem utána, de nyomára nem akadtam. Ahányszor a szebeni csatáról meséltünk, mindig emlitettem, hogy első sorban Macskásy Ferencz barátomnak és azután azon ápoló nőnek köszönöm életbenmaradásom és menynyire sajnálom, hogy azon nőért semmit sem tehettem.

Ezen emlékem és sajnálatom évek multával is élénken megmaradt és igy érthető a bensőmet remegtető benyomás, melyet egy levélnek az olvasása ezelőtt egy néhány évvel okozott, melyben le volt irva az ut, melyet mint sebesült tettem, jellemző részleteivel és mint akkori kisérőm arra való hivatkozással, kér engem egy honvédpajtásom özvegye közbenjárásra, hogy nyerjen honvéd-nyugdijat, mert öregsége miatt reá van szorulva. A sors ugy akarta, hogy csak akkor találjak arra, kinek hálám leróni akartam, mikor ő szükségében reám gondolt.

A nyugdijat megkapta és a mai napon ujra meg ujra hálával gondolok ő reá.

1899. január 20.

Tisztelő hived
Eszterházy Kálmán.

(Meghatottan közöltük a történetkét. Ötven év előtti kezed már neked ma csak egy emlék, egy álom, nem hiányzik, nem fáj. Megszoktad, hogy ne legyen. Erre nézve tehát csak irigyelünk, mert nagy kegyesség az istenektől, kit ilyen czélokért részletekben engednek elenyészni. Az első rátát már te dicsőségesen lefizetted. Erre tehát nem reflektálunk.

Csak a másik kezednek kivánjuk e jubileum alkalmából, hogy még sokáig szolgáljon téged — de nem a szavazási lajstromokkal értem, melyeket, lévén gazdája képviselőházi jegyző ez idő szerint, folytonosan tartania kell azoknak a különös taktikájából, kik azt hiszik, vagy legalább azt mondanák, hogy ezzel a házát szolgálja. Oh, máskép szolgálta a porladozó másik. *M—th K—n.*)

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **A királyné arczképe.** Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizta László Fülöp festőművészt, hogy boldogult Erzsébet királyné arczképét az állam számára fesse meg. A kész festményt, melyet a művész egy esztendőn belül köteles befejezni, a létesitendő szépmüvészeti muzeumban fogják elhelyezni. Wlassics miniszter készséggel megigérte, hogy a királyné legjobb arczképeit a művész számára legfelsőbb helyről megszerzi.

— **Személyi hirek.** Jakabffy Imre belügyminiszteri államtitkár ma Krassó-Szörénymegyébe utazott. — Cseőke Ferencz miniszteri tanácsos a fiumei kormányzóságnál, Fiuméból Budapestre érkezett.

— **Báró Eötvös József emlékezete.** Február másodikán lesz huszonnyolcz esztendeje, hogy báró Eötvös József meghalt. Az évfordulót, mint minden évben, az idén is megünneplik a fővárosi középiskolákban. Azonkivül többen megkoszoruzzák Eötvösnek Ercsiben levő sirját.

— **A Vatikánból.** A pápa udvara, mely az utóbbi hónapokban nagyon csöndes volt (legalább nem szivárgott ki onnan semmi), most ujból megélénkült. Eseményei vannak. A pápa gyöngélkedése, ő szentségének a békekonferenczián való részvétele és a pétervári nunciatura létesitésének hire. A pápa gyöngélkedése már félig-meddig elmult. Vasárnap fölkel és fogadja a svéd trónörökösnét, 26-án pedig több római nemesi családot fogad majd. — Cseirikov, a Vatikánnál akkreeditált orosz követ átadta Rampollának az egyes hatalmaknak megküldött lefegyverkezési programmot, amiből azt következtetik a Vatikánban, hogy a czár formálisan meghivja a pápát a békekonferenciára. Ezt a hirt mértékadó helyen nem tartják valószinünek, sőt azt a kósza hirt is megczáfolják, hogy Olaszország tiltakozott volna a pápa meghivása ellen. — Cseirikovot megkérdezte egy olasz diplomata, igaz-e az a hir, hogy Oroszország nunciaturát szeretne kapni Pétervárra. A követ erre a kérdésre azt felelte:

— Csak nem fogja Oroszország az ellenségeit becsempészni a saját táborába!

— **Franz Woenig meghalt.** Lipcséből jelentik, hogy ott tegnap meghalt Franz Woenig botanikus, akit sokan Magyarországon is ismertek. Az elhunyt tudós egyszer füvészeti tanulmányok végett járt az Alföldön és utjáról később egy szépirodalmi könyvet is irt, „Hej, die Puszta“ czim alatt. Ez a hangulat-tárczák sorozatából álló könyv, melyből inkább a magyar milieu szeretete látszott ki, semmint a megfigyelés alaposága, annak idején sok mosolyt fakasztott nálunk. Woenig azok közé a naiv idegenek közé tartozott, akik a magyar földön a magyar kultura fényes világában is meglátják a „tzigosch“-t, a „kanasz“-t s azután egyebet nem is látnak tőle. Az ősfoglalkozások ez érdekes alakjairól irt Franz Woenig sok valószinütlen dolgot. Leirásaiban természetesen első helyen van a „csárda“, ahol a csikósok tokaji bort isznak. E müvelt csikósok és kanászok és csárdás-leányok, akik minden találkozás alkalmával rázenditenek a „Maros vize folyik csendesen“ czimü dalra és karikás ostor helyett „lasso“-val fogják a lovat, ilyen párbeszédeket folytatnak a könyvben:

— Ne nyulj hozzám, te gonosz! — kiáltott rá a leány, te, aki a betyárnál is rosszabb vagy és embereket rohansz meg és ütsz le a csárdában a fokosoddal (Beilstock!) . . .

A férfi haragra lobbant.

— Hogy beszélhetsz itt megrohanásról? Az szabályszerü párbaj volt, férfi férfi ellen! Hogy az én fokosom fürgébb volt, mint az övé, ki tehet róla? . . . Kérdezd meg öt magát, a Lászlót (Ludwig)!

A csárdáslány meglágy fogadja Franz Woenigot:

— Mit hord a hóna alatt? Ah, igen egy füvészkönyvet!

A betyárromantikát is ismerteti Franz Woenig: „A szegénylegények közt voltak gazdag mágnások is, akiknek a kalandvágy nyomott a kezükbe pisztolyt és tőrt."

Franz Woenig különben kiadott egy magyar dal-albumot is a német közönségnek s ebben a Kossuth-nóta is le van fordítva:

Regen strömt auf Weg und Stegen,
Kossuths Mantel trieft vom Regen.
Wie viel Tropfen ihn beregnet,
So vielmal sei er gesegnet,
Hoch das Vaterland!

— **Opacsics püspök meghalt.** A bácsi görög-keleti szerb egyházmegye püspöke, Opacsics Germán meghalt a döblingi tébolydában, ahová félévvel ezelőtt szállitották székhelyéről, Ujvidékről. A püspök esetéről annak idején sokat beszéltek és Brankovics György karlóczai patriárka áldozatának tartották; azt mondták, hogy a patriárka csak szabadulni akart a neki kellemetlen püspöktől, hogy mást akar megtenni ujvidéki püspöknek és a többi. Mindez természetesen üres pletykának bizonyodott, mert Opacsics Germán csakugyan őrült volt és Bécsben, Döblingbe szállitása alkalmával egy bécsi szállóban is ugy viselkedett, ahogy egy püspök csak a legritkább esetben szokott viselkedni. Egy őrizetlen pillanatban kimászott az emeleti ablakokon s az utcza népének oly feltünő ornátusban mutatta magát, aminőhöz a jó bécsiek az egyháznagyok részéről egyáltalában nincsenek szokva. Akkor a rendőrség segitségével vitték a döblingi gyógyintézetbe, ahol most meghalt a szerencsétlen ember. A főrendiház üléseiről sokan emlékezhetnek az alacsony termetü fekete arczu püspökre, akinek utódjául most a volt messicsi archimandritát, dr. Rádics Emilián szerzetes-papot, Brankovics patriárka régi kedvenczét és testi-lelki barátját emlegetik.

Opacsics Germán Szlabinyában (Horvátország) született 1857. augusztus 8-án. Elemi iskoláit Vojnicen, a gimnáziumot Zágrábban és Ujvidéken végezte. Ezután hét és fél évig jogot tanult Bécsben; később katona lett és résztvett négy hónapig a boszniai hadjáratban. 1880-ban Karlócán beiratkozott a teológiára. 1884-ben hittanár lett Karlóczán a gimnáziumban és 1889-ben teológiai tanár. Szerzetes 1888-ban lett s 1890-ben kinevezték a karlóczai konzervatórium jegyzőjévé. 1893-ban bicskai püspökké választották, a király megerősitette s Opacsics 1894. május 4-ikén foglalta el püspöki székét. Ugyanekkor fölvették a főrendek közé.

— **Akik látni akarják a pápát.** Valahány idegen Rómában megfordul, mind látni szeretné a pápát. Különösen az asszonyok kiváncsiak szerfölött. Legujabban élelmes iparlovagok használják fel a kiváncsi idegenek megkopasztására ezt a gyöngeségüket. Leginkább az angolok sorából szedik az áldozatokat, bár a csalók nem is igen járnak utánuk. Megvárják, mig az áldozat szépen magától lépre megy. Lépvesszőik rendszerint amaz omnibuszkocsik padjai, melyek Piazza S. Pietrotól az angol-amerikai negyedig a Piazza de Spagnaig közlekednek. Ha a csalók, akik rendszerint urias külsejü fiatal emberek, áldozatot sejtenek a kocsi belsejében, beszállanak. Rendesen ketten, vagy hárman. Egyikőjük leül a megkopasztandó idegen hölgy mellé és megvárja mig a vonat elindul. Vár egy kis ideig, aztán odaszól a hölgyhöz angolul:

— Látja, az az ur, ott szemben, pápai kamarás.

A hölgy még magához sem térhetett a váratlan megszólitás fölött való meglepetéséből, mikor a fiatal ember már folytatta:

— Amott a sarokban gróf Pecci az, aki az ujságot olvassa. Közeli rokona a pápának.

Az idegen hölgyeken ilyen bevezetés után rendszerint erőt vesz a kiváncsiság és az angolok rezerváltságát levetve, beszélgetésbe elegyednek a fiatal emberrel. Az iparlovag ezt a pillanatot várja és rögtön azzal a kérdéssel áll elő:

— Apropos, talán látni szeretné a pápát?

A kiszemelt áldozat erre a kérdésre rendszerint ujongva válaszol, a csaló pedig bemutatkozik:

— Gróf C. . . vagyok, tiszt a pápa testőrezredében. Holnapra el fogom küldeni a lakására a belépő-jegyet, amit nekem módomban áll az ön számára megszerezni. Láthatja majd a pápát. Fölösleges mondanom, hogy a hivatalnok, akivel majd a jegyet elküldöm, nem fogad el kevesebbet negyven-ötven liránál. Kérem a szálloda czimét, asszonyom. Viszontlátásra.

— Örvendek a találkozásnak.

Másnap reggel aztán beállit az illető szállodába egy másik fiatal ember, átadva egy levélboritékot egy belépőjegygyel. A kapott ötven frankot megköszöni és eltávozik. Az idegenek azonban sohasem juthatnak be a Vatikánba ezekkel a jegyekkel, melyek régiek és érvénytelenek. Csak most történt az első feljelentés a csalók ellen, pedig már évek óta garázdálkodnak.

— **Az ujszentannai zendülés.** Aradi tudósitónk táviratozza: Ma a csendőrhadbiró Uj-Szent-Annán kihallgatta a csendőröket. A csendőrök azt vallották, hogy kénytelenek voltak fegyverüket használni, mert bár könyörögtek a tömeghez, hogy oszoljon el, az téglákkal kezdett hajigálni, több csendőrt meg is sebesitett, a szuronyokat lecsavarták a puskákról, erre közéjök lőttek. Aradról kiérkezett Nyiró vizsgálóbiró, aki erélyesen vezeti a további nyomozást.

— **Szibéria felé!** Megirtuk a napokban, hogy egy Pekarevics nevü orosz hadnagy a varsói vonaton boszuból agyonlőtte Czilinszky ezredest, mert tagja volt egy hadbiróságnak, mely Pekarevicset valami szolgálati mulasztásért kisebb büntetésre itélte. A gyilkos hadnagy a varsói haditörvényszék elé került, amely a következő itéletet hozta ellene:

„Pekarevics hadnagy elitéltetik a Czilinszky ezredesen elkövetett gyilkosságért: golyó által való halálra; hadnagyi rangjának és kitüntetéseinek elveszitésére és nemesi jogaitól való megfosztásra."

A haditörvényszék sulyositó körülménynek vette, hogy Pekarevics semmi bünbánást nem mutatott, és azt a kijelentését, hogy a hadbiróság valamennyi tagját szeretné agyonlőni. A haditörvényszék fölterjesztette az itéletet a hadtestparancsnoksághoz, mely az itéletnek az agyonlövésről szóló pontját bizonytalan időtartamra Szibériába való számüzetésre változtatta. Pekarevics esetéről, mely nagy föltünést keltett egész Oroszországban, az orosz lapok csak nagyon óvatosan irnak. A fiatal hadnagyot, akit általánosan kedveltek bajtársai s aki előtt fényes katonai pálya állott, már a legközelebbi napokban utnak inditják Szibériának legzordabb részébe.

— **Aki három császárt szolgált.** A bécsi Hofburgban egy nyolczvanhat esztendős öreg szolga halt meg. Friedl János volt a neve az öregnek és három császár alatt szolgált hüségesen a Burgban. Szolgált I. Ferencz, V. Ferdinánd és I. Ferencz József alatt. A burgbeli lámpáknak volt hüséges kezelője ötvenkét esztendőn át. Katonaéveivel együtt több mint hatvannégy esztendős szolgálati ideje volt. Ezelőtt két esztendővel ünnepelte az öreg szolga feleségével aranylakodalmát.

— **A hóhér a szinpadon.** Mulatságos dolgokat mond el Blum Ernészt, az ismert vigjátékiró, abból az alkalomból, hogy a párisi lapok Deibler, a volt franczia hóhér visszavonulásával foglalkoznak. Méltatja szereplésüket a szinpadokon. Régebben — mondja Blum — sohasem maradt el valamely darabnak a hatása, ha egy zárójelenetben hóhér lépett a szinpadra. Erre a szerepre rendszerint egy vad külsejü statisztát választottak, aki a hóhér vörös palástjában, kezében hatalmas pallossal lépett a szinpadra. A közönség megremegett láttára és a darab hatott. A hóhér mindenkor biztos mentőeszköze volt bármely darabnak. Csak egyszer történt, hogy épen a hóhér okozta egy darab bukását. Borichardy egy melodrámája került szinre az Ambigu-szinházban. A premiére estéjén az a statiszta, kinek az első felvonás zárójelenetében a szinpadra kellett lépnie, kedélyesen a karja alá fogta a hatalmas pallost, mint valami esernyőt. A közönség megkaczagta a hóhért és ez a kaczagás a darab bukását jelentette. A hóhérok szinpadi hatását azonban ez az epizód sem kisebbitette. Mutatja Anicet Bourgeois esete is, ki valamikor egy családi drámát nyujtott be a régi Porte-Saint-Martin szinházhoz.

— A darabja nem rossz, — mondotta az igazgató, de hatásra épen semmi kilátás.

— Ugyan? Miért ne volna hatása?

— Mert a szereplők közt nincs hóhér. Próbáljon valahogy egy hóhért a darabba belehozni és én előadatom.

— Uram, lehetetlen dolgot kiván. A darabom a jelenben játszik és mostanában nem igen kopogtatnak be a hóhérok a családokhoz.

— Hja, fiatal ember én máskép nem tudok a dolgon segiteni.

És a szerző elkezdett kutatni egy hóhér után. Mert hóhér kellett minden áron. Végül rászánta magát egy gyökeres változtatásra darabjában. Áttette a cselekményt a középkorba és az utolsó felvonás végjelenetében előforduló lelkész szerepét törülte és helyébe beiktatta a hóhért. A lelkésznek az lett volna a hivatása, hogy áldást mondjon egy fiatal párra. A módositott darabban pedig a hóhér lefejezte az intrikust. A dráma szinrekerült és Bourgeois — végzi szavait Blum becsületszavára állitotta előttem, hogy fényes sikerrel. Már pedig egy drámai költő ilyen nyilatkozatában sohasem szabad kétkedni.

— **Egy főhadnagy öngyilkossága.** Az örömvölgy-utcza 44|b. számu ház második emeletének egy szük kis szobájában ma halva találták Kail Imre harminczkétéves nyugalmazott főhadnagyot, aki legutóbb az adófelügyelőségnél volt alkalmazva. Kail katona korában megnősült, feleségül vette Bene Irmát, egy igen előkelő család leányát, de házassága nem volt boldog. Iszákossá lett és e miatt a katonaságtól is meg kellett válnia. Négy hónap előtt felesége is elhagyta, s azóta foglalkozott a halál gondolatával. Kedden délután látták utoljára. Azóta ajtaja zárva volt, és azt hitték, hogy elutazott. Ma az egész házban penetráns halott-szag terjedt el. Feltörték a volt főhadnagy lakását és ekkor ott találták átlőtt homlokkal az ágyon. A hatalmas termetü, szép ember holtteste már csaknem feloszlásnak indult. Bevitték a rákoskereszturi temető halottasházába. A szerencsétlen főhadnagy birtokában mindössze két krajczárt találtak.

— **Mikor a betörő hiu.** Mulatságos jelenettel jellemzi az „Echo de Paris" a párisi publikumot, mely még mindig tud érdeklődni a Dreyfus-ügy egyes fázisai iránt.

Betörő: (Bemászik a város közepén egy lakásba. A dolgozószobába érve szétnéz és megelégedetten szól magához.) Ah, itt egészen nyugodtan lehet dolgozni. (Nagy zajjal lecsapja szerszámait az asztalra.) Pompás! Épen itt van a pénzszekrény. Nem fogok sietni vele. Ráérek. Kár volna ezt a remek szekrényt megrongálni. (Lassan a dologhoz lát, közben a „betörők polkáját" fütyörészi.)

Azur: (Hálóingesen kinyitja az ajtót.) Ha nem csaltak a füleim, e szobában némi zaj volt az előbb. (Észreveszi a betörőt.) Segitség!

Betörő: (Nekiugrik.) Meg ne mukkanjon!

Azur: Segit . . .

Betörő: (Torkon ragadja.) Csitt! (Letepri.) Mit tegyek most? Megöljem ezt a szamár ficzkót?

Azur: Gyil . . .

Betörő: (kirántja a kését.) Egy szót sem, mert leszurlak!

Azur: (Fuldokolni kezd a betörő térdei alatt.) Och, och, chrrr . . .

Betörő: (Gondolkodóba esik.) Hm! A

dolog nagyon kellemetlen! Semmi kedvem sincs ebben a pillanatban valamelyes büntettre. Ámbár szép dolog volna, ha az ember meggondolja ... Mégis, hát Páris közepén ... Csak egy baj van! Minden bün csak akkor szép, ha ország-világ beszél róla. S hogy ezt elérhessük, kell, hogy olyan időpontot válasszunk a bün elkövetésére, mikor a közvélemény nincsen egyébbel elfoglalva. És ma épen igen fontos tárgyalás van a Dreyfus-ügyben. Ha tiz embert ölnék is meg, akkor is csak a Dreyfus-ügyről beszélnének. No, ezt megköszönném! Nem, nem, a Dreyfus-ügy befejezéseig nem követek el semmi rosszat, mert mind hiábavaló volna. (Föláll és talprasegiti a kéküló-zöldülő háziurat.) Uram, ön szabad! Engedje meg kérem, hogy visszavonulhassak ... Ugyebár, nincsen ez ellen semmi kifogása? (Kiugrik az ablakon. Az uteán megáll és gondolkodni kezd.) A Dreyfus-ügy befejezéseig nem követek el semmi rosszat? Hm ... Ez könnyelmü kijelentés volt. Utóvégre még meg találok javulni! ...

— **Ügyvédi nyugdij- és gyámintézet.** Az országos ügyvédi nyugdij- és gyámintézet létesitése dolgában az ügy előadója, dr. Nagy Dezső, a budapesti ügyvédi kamara titkára, a kamarai választmány egyik közelebbi ülésén tette meg jelentését. A nyugdijintézet tervezete a szükséges mathematikai munkálattal együtt készen van. A munkálat szakbeli és mennyiségtani részét Bogyó Sámuel, a budapesti kereskedelmi akadémia kitünő tanára dolgozta ki és a reviziót Heim Károly, az Első magyar általános biztositó-társaság főszámtanácsosa végezte. Az ügyvédi hivatásból folyó kereseti és befizetési sajátságos viszonyok a rendes sablóntól eltérő, elvi szempontok felállitását és részletes kidolgozását tették szükségessé. E munkálat most már kellő alapul szolgálhat az oly rég óhajtott országos ügyvédi nyugdijintézet mielőbbi megvalósulásához. A választmány e tervezet megvitatására saját kebeléből szükebbkörü bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Dr. Győry Elek elnök, dr. Friedmann Bernát helyettes elnök, dr. Nagy Dezső titkár, dr. Pollák Illés ügyész, Novák Sándor pénztárnok, dr. Králik Lajos, dr. Szöhner Lajos, dr. Somogyi Miksa és dr. Burián Béla. A tervezetet, bizottsági és vállasztmányi megállapitása után, észrevételeik megtehetése és csatlakozás czéljából az ország összes ügyvédi kamaráinak megküldik. A nyugdijügy helyes irányu fejlődését jelentékenyen elősegiti az a körülmény is, hogy az ügyvédi rendtartásnak dr. Nagy Dezső által átdolgozott és az igazságügyminiszterhez benyujtott előadói tervezetében külön szakasz intézkedik arról, hogy az ügyvédi kamaráknak joguk van tagjaikat az országos ügyvédi nyugdijintézet létesitése és fentartása czéljából kötelezőleg megadóztatni.

— **Szervezkedő szocziálisták.** A szabolcsmegyei Balkányban — mint tudósitónk táviratozza — a szocziálisták ismét erősen „szervezkednek". Éjjelenkint gyüléseket tartanak és mozgalmukat nagy titokban tartják. A csendőrség azonban felfedezte a titkos készülődést és nagyszámu iratokat, nyomtatványokat foglalt le. Különösen egy Hódmező-Vásárhelyen megjelenő szocziálista lap volt a nép közt elterjedve. Az alispán táviratilag intézkedett, hogy a szocziálistákkal miképen bánjanak. Első sorban a csendőrséget erősitették meg.

— **Megmérgezett katonák.** Megmérgezett katonaság alatt a franeziát értjük. Mert amint a „Mucsai Tárogató" élesbangu vezérczikkei bőven kifejtették, a franczia hadsereget megmérgezte a klerikálizmus sötét szelleme. Egy idő óta azonban a franczia katonákat nemcsak ez a sötét szellem mérgezi meg. A klerikálizmusnak hatalmas vetélytársa támadt, amelyivel ugyan nem foglalkozik a világsajtó, a franczia kamara és az európai diplomáczia, hanem amely azért nem kevésbbé veszélyes. Ez az igénytelen vetélytárs a — romlott hus. Vezérczikkekre persze nem igen alkalmas, interpellácziora is elég sovány téma, de az annyiszor csufolt, összeszidott katonáknak rettenetes tény. Alig egy fél éve adtunk hirt arról, hogy egy franczia vadászszázad legénységét a romlott hus-konzerven valósággal megtizedelték. Most pedig azt jelenti egy párisi távirat, hogy a Sens-ban állomásozó 82-dik számu gyalogezredben nyolczvanan betegedtek meg hirtelen. Huszat közülök azonnal átszállitottak a kórházba, de egyikük már az uton meghalt. A hivatalos vizsgálat konstatálta, hogy az összes megbetegedésnek a romlott hus volt az oka. A vizsgálat további eljárásáról azonban nem szól a távirat.

— **Az udvari fogorvos.** Dick Arnold Kristóf-téri fogtechnikus lakása előtt nemrégiben rendőrök jelentek meg és nagy tömeg kiváncsi nép előtt leszedték a fogorvosnak a kapu alatt pompázó tábláját. Ennek az esetnek — mint a „Független Hirmondó" irja — érdekes előzményei vannak. Rájöttek ugyanis, hogy Dick Arnold következetesen doktornak szólittatja magát, s a czimtáblájára is odabigyesztette a neve elé a dr.-t, holott diplomát soha sem szerzett. Ez a ravaszsága nagyon jól jövedelmezett. Páczienseit alig győzte fogadni fényesen berendezett orvosi mütermének szalonjában s a doktor ur rövid idő alatt többszörös házi ur lett a fővárosban. Felbuzdulva eddigi sikerein, legutóbb a „cs. és kir. udvari fogorvos" czimért folyamodott a belügyminiszterhez és csak azon mult, hogy meg nem kapta, hogy közben ez a kis kalamitása támadt a rendőrséggel. Urs Nándor VI. kerületi rendőrkapitány inditotta meg ellene a vizsgálatot egy följelentésre és a doktori czim jogtalan használása miatt száz forint pénzbirságra itélte. Az ügy fölebbezés folytán a főkapitány elé került, aki az itéletet helybenhagyta és elrendelte a joglalanul használt czimtábla eltávolitását. Ilyen stádiumban jutott az ügy a belügyminiszter, mint legfelsőbb itélőfórum elé. A belügyminiszter a két előbbi itéletet szintén jóváhagyta és Dick Arnold fogtechnikust, a reménybeli „cs. és kir. udvari fogorvos"-t, a doktori czim használásától eltiltotta. Ezt a belügyminiszteri itéletet ma hirdették ki az elitélt fogorvos előtt.

— **Az Andrássy-uti betörés tettesei.** Az Andrássy-ut elején az Ellinger-féle ékszeres-üzletben egyik deczemberi éjszakán elkövetett huszezer forintos betörés tettesei, ma kézrekerültek. A rendőrség a büntett elkövetése óta nyomozott utánok, mig végre ma helyes nyomra bukkant. Abban a házban, ahol az üzlet van, estefelé letartóztattak egy háziszolgát, akit a betöréssel gyanusitottak. A fiatal embert Bárczy Béla rendőrkapitány, aki ez ügyben a vizsgálatot vezeti, nyomban kihallgatta. A letartóztatott háziszolga beismerő vallomást tett és egyszersmind büntársait is megnevezte. Csakhamar vagy harmincz detektiv ment szét a városba és egy óra mulva már együtt voltak mindazok, akiknek a betörésben részök volt. A detektivek ugyanis a rendőrségre kisérték Lővy Salamon ékszerészt, akit a dob-utcza 38. számu ház második emeletén levő lakásán találtak meg, valamint vele együtt lakó két fiát, Lővy Jakabot és Mórt is. Hogy a nevezetteknek a betörésben mennyi részök volt, azt még nem lehet tudni, mert kihallgatásuk most folyik, és most késő éjjel, se ért véget. Lővy Jakab az Ellinger-féle üzletben volt alkalmazva. Az esti féltizenegy órakor megtartott házkutatás bünösségük mellett szól. A lakáson és a pinczében ugyanis megtalálták az ékszerek nagyrészét. A gyanusitottak mindent tagadnak. A rendőrség a pinczét és a padlást lezárta és holnap még egyszer házkutatást tart a házban. A kihallgatásnak minden valószinüség szerint letartóztatás lesz a vége.

— **„Kopaszok klubja."** A nagyvárosban és csak télen lehet igazán meglátni, hogy milyen óriási különbség van ember és ember sorsa között. Párisban például most naponkint több embert nyel el a Szajna és nagy kelete van méregnek, borotvának (a borotvának különösen a patrióták körében), revolvernek, kötélnek és a negyedik emeletnek egyaránt. A morgue állandóan tele van jobb hazába tért szerencsétlenekkel. Mert a nyomor elviselhetetlenül nagy. S mig a kétségbeesettek százai elmenekülnek erről a földről, egy sereg ember — klubot alakit: „A kopaszok klubját." Vidámnak mondanánk ezt a társaskört, ha az alapszabályai paralizist nem sejtetnének. Az alapszabályok egyik főpontja ugyanis ez: „A klub tagjai csakis olyanok lehetnek, akik gondnokság alatt vannak, vagy voltak, vagy pedig legalább huszonegy czentiméternyi kopasz helyet tudnak a fejükön fölmutatni." Talán kisebb baj volna, ha ezek az urak volnának olyan szegények, mint azok a munkások, diákok és kishivatalnokok, akik a morgueba jutnak.

Napirend.

Naptár: Szombat, január 21. — Római katholikus: Ágnes sz. — Protestáns: Ágnes. — Görögorosz: (január 9.) Polienkt. — Zsidó: Schebat 10. — Nap kél: reggel 8 óra 4 perczkor, nyugszik: délután 4 óra 27 perczkor. — Hold kél: délelőtt 11 óra 50 perczkor, nyugszik: éjjel 3 óra 15 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körut 4.)

Rovargyüjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

A budapesti állatkert a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépő-dij 30 kr.

Az uj országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő dij mellett.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.

A „Hódoló diszfelvonulás", Eisenhut Ferencz óriási körképe, Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő dij 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Inger Szolimán Temesvárott.

(Távirati tudósitás.)

Inger Szolimán, a szomáli törzsek választott emirje, aki Szomáliban magyar gyarmatot akart létesiteni, ma reggel egyetlen megmaradt hivével, Latzkovits Gézával, Fiuméből Temesvárra érkezett. Eleinte ugy volt, hogy egyenesen Budapestre utazik, de honvágya arra ösztönözte, hogy hosszu hányattatás után mindenekelőtt szülőföldjét és ott lakó rokonait és ismerőseit látogassa meg.

Tudósitónk még a mai nap folyamán fölkereste a vállalkozó szellemü útazót, aki szives vendégszeretettel fogadta.

Inger Szolimán harminczöt-negyven éves, tehát javakorabeli magas, barnaarczu férfi. Egyáltalán nem látszik meg rajta, hogy hét hónap óta folyton uton volt. Pompás szinben van, és testi és lelki energiáját egyaránt megőrizte.

Inger Szolimán évekig utazott Afrikában és végre a szomálii négerek földjén telepedett meg. Itt megszerették és csakhamar emirré választották. Nagyon jó dolga volt, de ő — igy mondja legalább — nem feledte el hazáját, Magyarországot, rangját és befolyását arra használta föl a messzi idegenben, hogy ott előkészitse a talajt egy magyar gyarmat alapitására.

Tavaly május elején Budapestre jött, hogy a gyarmat dolgát a magyar kormánynyal megbeszélje. A magyar lapok gyanakodva fogadták tervét és közönséges kalandornak tartották. De hogy nem volt kalandor és hogy tervének komoly alapja volt, mutatja az, — igy beszéli, — hogy a magyar kormány terveit kivihetőknek találta, és az expedicio czéljaira ötvenezer frankot utalványozott ki neki.

Inger Szoliman ekkor tizenöt-husz vállalkozó szellemü magyar embert gyüjtött maga köré, akikkel aztán május végén el is indult Szomáli felé, hogy ott a magyar gyarmatot megalapitsa és a gazdag ország kincseit hozzáférhetővé tegye hazája számára.

Nem rajta mult, hogy terve kudarczot vallott. Első sorban kisérőivel gyült meg a baja. Azok, akik vállalkoztak arra, hogy vele mennek, ezt csak a gyors meggazdagodás reményében tették. De nem gondolták meg, hogy addig még sokat kell türniök, hogy meg kell küzdeniök a nehéz ut fáradalmaival. Lassankint elcsüggedtek, sorra elmaradoztak tőle és haza szöktek. Itthon aztán megrágalmazták és azzal vádolták, hogy a kormánytól kapott pénzt elsikkasztotta és kisérőinek gyakran még éhezniök is kellett.

Inger Szolimán legközelebb Budapestre megy és számadásaiból, könyveiből be fogja bizonyitani, hogy ezek a vádak alaptalanok. Egy krajczárig be tud számolni a rábizott összeggel.

Megmaradt hivével egészen Djibutiig jutott. Nagyon megnehezitették vállalkozását a francziák

is, akik Inger Szolimán tervei által saját érdekeiket látták veszélyeztetve a négerek földjén. Elfogták és pénzét, okmányait, még emlékiratainak pátensét is elvették tőle. Ekkor még megmaradt társai is megszöktek tőle, csupán Latzkovits Géza tartott ki mindvégig mellette.

Fogságából kiszabadulva, Latzkovits-csal együtt visszafordult Magyarország felé. A lapok azt írták róla, hogy tolonez-uton hozzák haza, ez azonban nem igaz.

Inger Szolimán hajó- és vasuti menetjegyekkel, szállodai számlákkal igazolhatja, hogy mindvégig a saját pénzén utazott hazafelé. Hü szomáli sejkjei ellátták pénzzel és minden egyéb szükségesekkel, bár ezt a francziák miatt csak titokban tehették. Ezenkivül magánvagyona is volt, amelyből az expedicziónál is többet költött ötvenezer franknál.

Inger Szolimán sok érdekes dolgot hozott magával. Ma még nem volt kint lakásából. Csak arabs egyenruhája van és ezért, amig megrendelt czivilruhája el nem készül, nem mozdulhat ki, ha csak nem akar feltünést kelteni.

A bátor utazó néhány nap multva Budapestre utazik, hogy egy ujabb expediczió ügyében tárgyaljon a kormánynyal. Ugyanis nem adja föl a reményt, hogy terve sikerülni fog, ami igen nagy haszuot hozna az országnak.

A remény legalább is olyan merésznek látszik, mint a tervei.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

* **A Nemzeti Szinházból.** A Nemzeti Szinház legközelebbi ujdonsága, Voss Rikárd „Bünös" czimü szinmüve, Abonyi Árpád forditásában jövő pénteken, január 27-én kerül szinre.

E hónap 31-én kerül szinre Moreto-nak már három év óta nem adott „Közönyt-közönynyel" czimü vigjátéka, melyben Diana szerepét P. Márkus E., Carlos-t Mihályfi és Polilá-t Zilahy játsza.

Berczik Árpád „Himfy dalai" czimü vigjátéka, mely Cs. Alszeghi I. betegsége miatt rövid ideig leszorult a müsorról, hétfőn, 23-án ismét szinre kerül.

E hó 29-én, vasárnap délután leszállitott helyárak mellett „Lear király" fog szinre kerülni.

Török I. kisasszony betegeskedése folytán hat hetet Abbaziában töltött, onnan már hazaérkezett és kedden, 24-én ismét fel fog lépni Pailleron „Egér" czimü vigjátékában, Moirand Márta szerepében.

* **A vitás érem.** Az iparmüvészeti aranyérem ügyében Radisics Jenő, az iparmüvészeti muzeum igazgatója, a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

„Most, hogy Wlassics miniszter ur döntött az iparmüvészeti aranyérem ügyében, még világosabban megmondhatom, mit értettem akkor, amikor mult nyilatkozatomban határozottan kijelentettem, hogy Rippl-Rónai urnak a zsüri eljárásáról kapott információi nem felelnek meg a tényeknek. Thék Endre ur az ülés megnyitása után jelezte, hogy ő, elfogadvan a kiállitók által neki felajánlott birálói tisztet, a maga személyét illetőleg nem pályázik a kiosztandó dijra. A biráló-bizottság Thék ur ebbeli nyilatkozatát tudomásul vette azzal, hogy az a körülmény nem érinti Rippl-Rónai urnak azt a jogát, hogy mint tervező müvész a szabályzat értelmében a birálatnál figyelembe vétessék. Rippl-Rónai ur tehát nem azért mellőztetett a dij iránt tett javaslatban, mert olyná vétetett, mint aki nem pályázik, hanem mivel a biráló-bizottság Roth Miksát találta az összes pályázók között az aranyéremre legérdemesebbnek, ami titkos szavazás utján hozott egyhangu határozatában nyilvánvaló kifejezést talált.

Budapest, 1899. évi január 20.

Radisics Jenő,
mint a biráló-bizottság elnöke.

* **A zenepiaczról.** Barna Izsó operettjéből, amely ma este került bemutatóra a Népszinházban, a legdallamosabb számok két füzetben egybegyüjtve megjelentek. Egy-egy füzet ára 1 forint 50 krajczár.

* **Népszinház.** Blaha Lujza asszony gyöngélkedése miatt a vasárnap délutánra hirdetett „Falu rossza" elmarad, helyette szinre kerül „Lumpáczius és a három jómadár."

Midás király.

(Ujváry Béla és Barna Izsó operettje. Első előadása a Népszinházban 1899. január 20-án.)

Tehát végre ismét egy portikusz a szinpad hátterén! Egy fakultas, ide-oda lengő görög oszlopcsarnok, egy nyomorult vászon, amely azonban visszafiatalit ezer esztendőkkel. Amikor Pán még furulyázott és keringett a nimfákkal, fehér sellők sikoltoztak a vizben, ha mohó pillantás érte őket, Dyonisios együtt korhelykedett Silenossal és az istenek lejöttek egy-egy kalandra közibénk a poros országutra. Amikor Barna és Ujváry, ha akkor rosszat mondtam volna róluk, Apolló segitségével egy kis furfanggal átváltoztathatták volna bakkecskévé vagy zizegő nádszállá. Igy tanultuk ezt Homerostól, én egy derék tanáromtól, aki Plato nyelvének pozsonyi szójárását használta, amikor előadott nékünk. Boldog világ, amelyet még nem fagyasztott meg a stoa bölcsészete, és boldog diákkor, melyben a trafikos lányokat, há akkora szemük volt is csak, mint egy harmatcsöpp, birkaszemüeknek neveztük mint Herát.

Az Olympus volt a földön az első operettszinház. A klasszikus kor lefoglalhatta azt magának mint vallás-bölcselmi ideát, mi ma ugy érezzük, hogy az első fejezetet alkotta a halhatatlan örömek történetében és hogy a mithosok szerzői voltak az első librettisták. Az Olympus ége tele van akasztva pásztorsipokkal, cziterákkal, furulyázó amoretteekkel. Ez az ős-szimfónia, amely ezer év óta ott zug fülünkben és mi Bach Sebestyéntől az utolsó kuplé-iróig csak moduláljuk minden korszakban az ősi dallamot, mint ahogy Aphrodite, Messalina a Pompadour és Ward Klára is az érzéki szerelem örök egységét képviselik.

Ujváry Béla tehát — szó sincs róla — a mesék Klondykéjában keresett, amikor thémái és emlékei közt kutatva megkisérlett gondolatban egy Odysseát a pogány világ felé. Talált is, jót is. A Midás király fölséges meséjét, amelynél jobbat nem eszelt ki Boccaccio és Beaumarchais sem. Apollo, aki leláradt e szürke földre, hogy magához lánczolja a szép Leiat, az amazon királynő szőke gyermekét, találkozik Midás királylyal. Ez egy dalnokversenyen, amelyet rendez, elég részrehajló és a dijat nem Apollonak itéli oda (aki egy pásztor incognitójában résztvesz a versenyben), hanem Pánnak. Emiatt örök életére szamárfülekkel kell járnia és Leiát, akit feleségül szánt magának, Appollo elcsipi orra elől.

Ujvári irodalmi ember; kvalitásait nem kell többé felfedeznem, mert bebizonyitotta szinpadon és azon kivül. Különben professzor és rendkivül tanult ember s ezt sokan — meg vagyok róla győződve — sötét pontnak tekintik egy librettista előéletében. Nem ugy uraim. Halévy poros aktákat forgatott a minisztériumban és „beamter" létére eszébe jutottak a „Szép Heléna" ördöngös helyzetei. És ugy-e bár ez a szövégkönyv méltó lenne nemcsak egy Sorbonne-beli tudóshoz, hanem egy alkoholista poétához is a Montmartre valamelyik korcsmájából, ha ragaszkodunk ahhoz, hogy csak a bodegák gőzében születhetnek a Yerlainek?

Ujváry ott követte el a hibát, amikor azt hitte, hogy a Midás-rege szituácziói önmaguktól fognak hatni és hogy azokat nem kell telehimezni a modern szöveg-iró ravaszságaival és leleményével.

Barna Izsónak, a zeneszerzőnek, még keserübb nehézségekkel kellett küzdenie: az Offenbach történeti nagyságával. A zene Aristofánese olyan alak e téren, mint Napoleon a harczmezőn; világhóditó ereje egy fenomén, amely nem minden században jelentkezik. Azt hiszem, nem járok nagyon messze az igazságtól, ha meghunyászkodom Offenbach gigászi emléke előtt és azt mondom, hogy szereplése óta sokkal kevesebb idő mult el, sem hogy utána az Olympus titkait bármily kaliberü zenésznek is egyelőre (saját kára nélkül) szabad volna szellőztetnie. Nem egy „karmester"-nek (ami, nézetünk szerint, még nem enged következtetni rovott multra), de talán senkinek sem sikerülne ma a pogány szellemeket fölidézni. A karmesterség és a karmester-zene! Ne ijedjünk meg ilyen szavaktól, amelyek nem mondanak semmit. Hisz maga Offenbach is épen az volt és dirigálta operettjeit a párisi Bouffesban és Gaitében; Hervé havi fizetés mellett veszödött ugyancsak mint karmester a Palais Royal trombitásaival, amikor valamelyik éjszaka a fejében zsongni kezdtek a Lili dallamai, és Straussnak is még a karmester-emelvényen lopódzott be a szivébe a Blaue Donau.

Ha Barna a „Midász király"-hoz nem irt volna régies és bánalis zenét, hanem kiérezte volna e tárgyból akár az epirikus, akár a szatirikus elemet, akkor miattunk még ötven esztendeig is lehetne karmester. A találékonyságát és stilérzékét, amelyet most nélkülöznünk kellett, ez egyáltalán nem gátolná. Aki az „Uhatkozó király"-t oly izléssel hangszerelte meg, mint ő, és aki e müvében is egynehány (nem sok) ötletes akkordot tudott megütni, az ne irja meg — főként ha Zeuszról és Apollóról beszél — a régi Pest-Ofen zenéjét.

A közönség különben, amely a nézőteret zsufolásig megtöltötte, az ujdonságot nagyon barátságosan fogadta. Apollo és Leia szerelmi kettőseit, a fegyvertánczot stb., zajos tapsok között megujráztatta és a szerzőket minden felvonás után háromszor-négyszer kihivta.

A czimszerep érdekében Németh latba vetette egész dusgazdag tehetségét. F. Hegyi Aranka finom ezüstszálakkal szötte körül Apollo mithikus alakját, és Bárdi Gabit egy Appeles képzelme sem mintázhatta volna csábosabban. Brilliáns volt Csátai Zsófi, kellemes Vidorné, igen szépen énekelt Raskó, mig a többi szerepben Ujvári, Horváth, Tollagi és Solymosi játszottak teljes odaadással. m. g.

Müvészeti ébredés a vidéken.

Szeged városát illeti meg a dicsőség, hogy vidéki müpártoló egyesület megalakitásával fogyasztó közönséget törekszik nevelni a magyar képzőmüvészetnek és ez okon évenkint két tárlatot rendez. Megnyitja a müvészet részére a vidéki érdeklődésnek és müvásárlásoknak szüz talaját, hogy az izléstelen szinnyomatok kiszoritásával müvészies alkotásokban gyönyörködhessünk a legegyszerübb magyar hajlékban is. A szépért és nemesért lelkesülő szegedi közönség rövid idő alatt most már másodszor hivja meg Hock Jánost, mint a Szalon alelnökét, hogy müvészeti előadásával a müszerető közönség érdeklődését a magyar képzőmüvészet részére gyümölcsözővé tegye.

E hónap 22-én a szegedi tisztviselők „Otthoná"-ban szervezik a legelső vidéki magyar müpártoló egyesületet, s a fővárosból ez alkalommal számos müvész rándul le, hogy résztvegyének a magyar képzőmüvészetnek tértfoglaló ünnepségében.

Wlassics Gyula kultuszminiszter a maga hatáskörében szintén mindent elkövetett, hogy a müvészet pártolására buzditsa és lelkesitse Szeged város hazafias közönségét s e müvészeti ünnepségen képviselteti magát. A miniszter érdeklődését ez alkalommal tettekben is kifejezi. Négy festményt ajándékozott az állami képvásárlásokból a szegedi muzeumnak s azokat a következő levélben ajánlotta föl a városnak.

„Méltóságos főispán ur!

A hazai képzőmüvészet általános érvényesülését czélzó minden törekvés meghiusul a közönségnek a müvészet iránt való érdeklődése, izlése és áldozatkészsége nélkül. Természetes tehát, hogy mig az államkormányzat mindent elkövet a müvészek képzésére, érzékének kifejlesztése és fentartása révén arra, hogy a müvészetek is elfoglalhassák hazánk kultúrájában és közgazdasági tényezőinek sorában azt a helyet, mely megilleti — addig e tervszerü gondoskodással párhuzamban, a müvelt társadalom vezető elemeinek egyik legszebb és leghazafiasabb feladata: a közizlésnek és közfelfogásnak oly irányu nemesbülését mozditani elő, hogy az állam gondoskodásának eredményei megértőkre találjanak s a müvészi szépnek élvezete ne maradjon a vagyonnak és a fényüzésnek kiváltsága, hanem általános életszükségletté váljék.

Örömömre szolgál, hogy a székes főváros társulatainak egyike, a „Nemzeti Szalon" programmjává tette, hogy a vidék nagyobb városaiban müpártoló egyesületek alakitása, kiállitások és szakbeli felolvasások rendezése utján gócpontokat létesit a hazai müvészet részére, s hogy ez irányu működését Szegeden kezdi meg.

Jelen leiratom czélja az, hogy méltóságodnak a Nemzeti Szalon e törekvéseit figyelmébe ajánljam, illetve, hogy felkérjem méltóságodat e

törekvéseknek minden irányu lelkes támogatására. Sziveskedjék méltóságod hivatali és társadalmi egész hatáskörében felkelteni az érdeklődést ama magasabb czélok és fontos nemzeti érdekek iránt, melyek a Nemzeti Szalonnak törekvéseiben eleinte talán szerény eszközökkel nyernek kifejezést, de amelyek már lényegükben hordják azt az erőt, melyet a fokozódó társadalmi érdeklődés bizonyára minél előbb hathatós érvényesülésre fog juttatni.

Nem kétlem, hogy a Szegeden rendezendő képzőmüvészeti tárlatokon a minden szépért lelkesülni tudó Szeged szabad királyi város fog elöljárni az áldozatkészség példájával, miáltal nem csak ösztönzést nyujt a müvásárlásra, de állandóan ujabb és ujabb gyarapodással fogja becsét és jelentőségét emelni muzeumának, melynek gazdagodása iránt részemről is érdeklődéssel viselkedvén, az állami költségen vásárolt képzőmüvészeti alkotások közül négy festményt állandó letétképp ezennel a szegedi muzeum részére adományozok.

E négy festmény a következő: Spányi Bélától „Őszitáj." Eisenhut Ferencztől „Itélet előtt," Zemplényi Tivadartól „Szegény asszony otthona," és Révész Imrétől „Petőfi a táborban." E müvek átadása, illetve átvétele iránt az Országos képtár kormánybiztosával sziveskedjék érintkezésbe lépni.

Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánitását. 1899. január 18-án. Wlassics Gyula.

E levéllel kapcsolatosan a miniszter a következő átiratot intézte dr. Lippich Elekhez, a müvészeti ügyosztály vezetőjéhez:

„A Nemzeti Szalon programmjává tette, hogy a vidék nagyobb városaiban müpártoló egyesületek alakitása, kiállitások és szakbeli felolvasások rendezése utján góczpontokat létesit a hazai müvészet részére s hogy ezirányu működését Szegeden kezdi meg. Minden uj irányu kezdést, mely a hazai müvészet érdekeit szolgálja, pártolni, buzditani s állandó figyelemmel kisérni óhajtván, megbizom tekintetességedet, hogy a Nemzeti Szalon törekvései iránt behatóan érdeklődjék, megfigyeléseiről és tapasztalatairól nekem esetről-esetre jelentést tegyen, a Szalon működéseinek szinhelyén, amikor okát vagy szükségét látja, jelenjék meg s ezuttal a müvészet ügyében tömörülő szegedi közönségnek üdvözletemet vigye meg. Wlassics Gyula."

A miniszternek e leiratai müvészi körökben általános érdeklődést keltettek és nagy a lelkesedés Wlassicsnak komoly és rendszeres müvészeti akcziója iránt. Hatása ennek a holnapi szegedi ünnepségen fog csak teljes mértékben megnyilatkozni. De már is észlelhető a lelkesedés, mert a Nemzeti Szalon mai választmányi ülésén egyhangu lelkesedéssel fogadták el Hock János azna inditványát, hogy a müvészeti egyesület feliratban köszönje meg a kultuszminiszter ügybuzgalmát és hazafias támogatását. A feliratot már megszerkesztették és a legközelebbi napokban küldöttség nyujtja át a miniszternek.

FŐVÁROS.

(A kötő-utczai elemi iskola.) A főváros február elsején a kötő-utczai elemi népiskola helyiségeinek bérletét felmondja és az iskolát a Károlyi-utczai iskolaépületbe költözteti. A belvárosi iskolaszék ma délelőtt Fodor József egyetemi tanár vezetése alatt testületileg tisztelgett Halmos János polgármesternél avégett, hogy a kötő-utczai iskolát ne bolygassák, hagyják meg ugy, amint van.

(Ismétlő leányiskolák.) A vallás és közoktatási miniszter felhivta a fővárost, hogy a népiskolai negyedik osztályból kimaradó, felsőbb iskolákra nem készült leányok számára ismétlő tanfolyamokat szervezzen. A közoktatási bizottság most azt javasolja, hogy a főváros egyelőre minden kerületben egy-egy ilyen tanfolyamot szerveztessen.

(A rend.) Az erzsébetvárosi polgári fiuiskola eddig a Kazinczy-utcza harmadik szám alatt a Kölber-féle házban volt elhelyezve. Most a főváros uj polgári iskolát épittet s a bérletet felmondotta. A bérlet lejárt, az uj épület ellenben nem készült el. A helyiségekre tovább is szükség volt, Kölberék azonban fölcsapták a bért 6000 forintról 10.000 forintra, s az épületnek az iskola kiköltözése után való átalakitására még külön 22.000 forintot követelnek. Különféle tárgyalások következtek és Kölberék egy összegben 16.500 forintra szállitották le követeléseiket. A tiszti főügyész azonban legfölebb 12.755 forintot ajánl. A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délután foglalkozott a dologgal. Herzog Péter és Fülöp Károly éles kritika alá vette a fővárosnál uralkodó rendetlenséget, ami számos költségemelkedést okoz és Fülöp Károly inditványára a bizottság egyhangulag abban állapodott meg, hogy a polgármesternek a fegyelmi vizsgálat sürgős megindittatását javasolja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Millenniumi pör.** Csaknem két esztendeje folyik a budapesti törvényszék előtt az a pör, amelyet Kratzmann Ede inditott az ezredéves kiállitás igazgatósága ellen azért, mert az igazgatóság megtagadta neki az üvegfestésekért járó kétezer forintos számlájának a kifizetését. Az igazgatóság ezzel szemben azzal védekezett, hogy Kratzmann az üvegfestészeti darabokat bejelentés nélkül egyszerüen elhelyezte a kiállitás területén, még pedig oly helyen, hogy azok tisztára használhatatlanekké váltak. A pör tárgyalásakor Kratzmann kijelentette, hogy az igazgatóság igenis annak rendje és módja szerint átvette a müfestésü üvegeket, amelyekért, ha baj éri őket, felelősség terheli. A kiállitás képviselője tagadta az átvételt, mire a biróság ujabb tanuk kihallgatását rendelte el. Ez meg is történt. Ekkor azonban Kratzmann azzal állott elő, hogy az annak idején kihallgatott szakértők nem voltak részrehajlatlanok, mert a kiállitás szakértői voltak. A törvényszék Kálosy József biró előadása mellett ma elrendelte a szakértői vélemények ujabb áttanulmányozását, s ennek megtörténtével fog csak afölött dönteni, vajjon szükséges-e ujabb szakértők meghallgatása vagy sem?

— **Bukott kereskedők.** A budapesti büntető törvényszék ma ismét vétkes módon csődbe került kereskedők fölött mondott itéletet. A vádlottak Breyer Ignáczné és férje voltak, akik üzletüket ugy adták el, hogy nemégiben vett áruikat nem fizették ki. A hitelezők feljelentést tettek ellenük és a budapesti büntető törvényszék Czárán biró elnöklése alatt ma tárgyalta ügyüket s Breyer Ignáczot három havi és nejét egy havi fogházra itélte. Az itélet ellen az ügyész felebbezett.

— **A beperelt herczegprimás.** A sasvári római katholikus templom tornyának renoválására Bartha József mérnök és épitőmester vállalkozott 30.000 forintért. Amikor a munka elkészült, kiderült, hogy Barthának a teljesitett fizetések után még 6000 forint jár. Időközben azonban Bartha meghalt és jogutódja, Funák János mérnök gödingi lakos keresetet inditott a közalapitványi királyi ügyigazgatóság, Vaszary Kolozs herczegprimás és a sasvári római katholikus plébánia ellen. Azért mind a három ellen, mert az elhunyt épitészszel kötött szerződés oly zavaros, hogy abból bajos megállapitani, ki bizta meg tulajdonképen Barthát a torony renoválásával: a kincstár is adott hozzá pénzt, a herczegprimás neve is szerepel, a templomtorony pedig a plébániáé. Hogy a három közül melyik köteles most már a hátralékos 6000 forintot fizetni, ezt a fogós kérdést nem tudta eldönteni a budapesti törvényszék sem, jóllehet a kereshetőségi jogot megállapitotta. De a szerződésen nem tudott eligazodni a királyi itélőtábla sem, amely egyszerüen helybenhagyta a törvényszék határozatát. Funák János most a királyi kuriától várja annak a megállapitását, hogy a három alperes közül melyik tartozik neki 6000 forinttal, avagy pedig mind a három egyetemlegesen tartozik-e neki a peres összeggel?

— **Falusi tragédia.** Nagybecskereki levelezőnk jelenti: Markov Láza tarrasi lakos nyolcz éven át rossz viszonyban élt a feleségével, aki végre is megunta a keserves életet — s minthogy még mindig szép asszony volt, könnyen talált vigasztalót. Markov pedig attól a percztől kezdve, hogy a felesége átköltözött Zsivkov Mility portájára, egész kedélyesen fogta fel a helyzetet, mert ő is szeretett volna szakitani, csak a kezdeményezés ódiumát nem merte magára venni. El is ment másnap Szerbiába, hogy ott kezdjen ujabb életet. Az uj pár ezalatt vigan turbékolt s csak akkor ijedt meg az asszony, mikor néhány hét mulva visszajött az ura s beállott egy kisgazdához napszámba. Azt gondolta ugyanis az asszony, hogy Markov ő miatta jött vissza és most baja lesz. Azért, hogy megelőzzék a férjét még a gondolataiban is, az asszony felbiztatta a szeretőjét, Milityet, hogy ölje meg az urát. A férfinak nem kellett sok biztatás; magához vette a kenyérszelő kést és leskelődni kezdett Markov után. A szegény ember csak azért került vissza Tarrasra, mert késő őszre járt az idő, Szerbiában is befejezték már a mezei munkát s ő nem juthatott keresethez. Kisasszony napján találkozott a korcsma előtt a férj és a kedves; röviden beszéltek is valamit, mire Mility neki ugrott Markovnak és markolatig döfte mellébe a kést. A megszurt ember végső erejével futott még néhány lépést, azután összerogyott. Mility látva a vért, felbőszült és rávetve magát áldozatára, addig szurkálta, amig a szegényben csak egy csöppnyi élet maradt. Az orvosi vizsgálat megállapitotta, hogy minden egyes szurás feltétlenül halálos volt. Milityet a vérengzésben saját fivére, a községi rendőr akadályozta meg, aki letartóztatta s átadta a törvényszéknek, mely a ma megtartott végtárgyaláson tiz évi fegyházra itélte.

— **Letartóztatott bécsi bankár.** A budapesti büntető törvényszék érdekes ügy vizsgálatával foglalkozik most. A mult évben Berger Lipót magyar illetőségü bécsi bankár, az ottani rendőrhatóság engedelmével ugynevezett sorsjegytársaságot alapitott. Mikor azonban már a társaság megalakult, betiltották, hivatkozva valami osztrák törvényre. Berger üzletét birói zár alá vették és az ott talált mintegy fél milliónyi vagyonból visszafizették Berger ügyfeleinek a betett pénzt. Berger erre Magyarországba jött és innen a sorsjegytársaság tagjaihoz felszólitást intézett, hogy a társaság megalakulásakor magukra vállalt fizetési kötelezettségeket teljesitsék, különben perelni fog. Berger kommitensei közül néhányan ezt a felszólitást zsarolásnak vették és a budapesti törvényszéknél feljelentést adtak be Berger ellen. De ezenkivül feljelentést tett ellene dr. Kaufmann bécsi ügyvéd is, akivel Berger üzleti összeköttetésben állott és akinek egy ötezer forintos jótállási levelét Berger állitólag tizenötezer forintra hamisitotta, bár fel nem használta. A tömeges feljelentések következtében Czekeliusz vizsgálóbiró kénytelen volt Bergert letartóztatni, különösen az ellene emelt okirathamisitási vád miatt. Az ügy meglehetős előhaladott stádiumban van, ugy, hogy Berger védője, Eötvös Károly Bécsben és Budapesten már lépéseket tétetett Berger szabadlábra helyezése, illetve az eljárás megszüntetése végett.

FARSANG.

Az ó-budai zene-konzervatórium márczius negyedikén mulat az ó-budai „Korona" vendéglőben. Hangverseny lesz és tánczvigalom.

A jászladányi kaszinó-egyesület február 4-én tartja idei kaszinó-báljá. A mulatságra az egész környék intelligenciája hivatalos.

A bécsi magyar nemzeti szövetség január huszonnyolczadikán a Hotel Savoy-ban elite-tánczvigalmat rendez. A mulatságra Budapestről és a nyugati vármegyékből számos előkelő vendéget várnak.

Az ujpesti munkás-kaszinó javára január huszonnyolczadikán a „Kolosszeum"-ban hangverseny és tánczvigalom lesz.

A bölcsőde-egyesület az idén nem rendez bált, hogy ezzel is kifejezze az egyesület fővédasszonyának, Erzsébet királynénak a halála való fájdalmát.

Farsangi naptár.

Január 21-én. Jurista-bál (a Vigadóban).
„ 21-én. A ferenczvárosi polgári kör családi estélye (saját helyiségeiben, Bakács-tér).
„ 21-én. Az iparosifjak országos egyesületének jelmezestélye (az uj lövölde dísztermében).
„ 21-én. Tánczestély a IV. kerületi körben, kalap-utcza 17.

- 21-én. „Eintracht" német egyesület bálja a Vigadóban.
- 26-án. Szloga szerb-egyesület bálja a Vigadóban.
- 28-án. Kémenyseprők bálja a IV. ker. körben Hatlap-utcza 17.
- 28-án. Tánczestély a Katholikus körben.
- 28-án. Jogász-bál a Vigadóban.
- 28-án. A budapesti üvegessegédek önképzőköre tánczvigalma (a VI.—VII. ker. körben.)
- 29-én. Álarczos-bál a Vigadóban.
- 30-án. Protestáns-bál a Vigadóban.

Február 2-án. A posta- és távirda-altisztek „Emberbaráti és önmüvel dési egyesületének" tánczvigalma a Vigadóban.

- 16-án. A „Magyar Uszó-Egyesület bálja a Royal dísztermében.
- 18-án. A malomhivatalnokok elite tánczestélye a Royal dísztermében.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A király dr. Milassin Kálmán nagybecskereki alügyészt a pancsovai ügyészséghez ügyésszé, dr. Adler Lipót aradi járásbirósági albirót a pécsi törvényszékhez birává, Saághy János, a pécsi itélőtáblához berendelt birósági jegyzőt a sümegi, Nemes Andor sátoralja-ujhelyi törvényszéki aljegyzőt a tokaji, Polgár Béla, a nagyváradi itélőtáblához berendelt aljegyzőt a kisjenői és Fekete Imre aranyos-maróthi törvényszéki aljegyzőt a szobránczi járásbirósághoz albirákká, Csolnoky István veszprémi és Kulin János beregszászi törvényszéki jegyzőket, valamint Kóródy Lajos, a kassai itélőtáblánál alkalmazott birósági aljegyzőt telekkönyvi betétszerkesztő albirákká nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Páyer Endrét a pozsonyi királyi katholikus főgimnáziumhoz iskolaorvossá és egészségtan-tanárrá nevezte ki. — A debreczeni királyi főügyész Popovics Péter oraviczabányai járásbirósági fogházőrt a nagyváradi ügyészséghez III-osztályu hivatalszolgává nevezte ki.

Magyar név. Kiskoru Goldstein Lajos, Lázár, Mihály, Miklós, Sámuel, István, Illés és József nagybányai illetőségü, ugyanotti lakosok Kövesre, kiskoru Lefkovics Imre mátészálkai illetőségü, ugyanotti lakos és kiskoru Lefkovics Imre mátészálkai illetőségü, ugyanotti lakos Lászlóra, Tumutia Péter abrudbányai illetőségü kolozsvári lakos Tomára, kisk. Stauber Nándor szolnoki illetőségü, ugyanotti lakos Székelyre, kiskoru Nuszbaum Tivadar vojteki lakos Diósira, Osztrogovácz Károly marosvásárhelyi illetőségü szegzárdi lakos, valamint kiskoru leánya Ilona Almásira, kiskoru Neuhaus Lajos, Samu, Iolán és Andor csurgói illetőségü, ugyanottani lakosok Nagyra, Sternberg Manó bajai illetőségü, ugyanottani lakos Székelyre, Hugyecz Miksa budalehotai ágostai hitvallásu evangelikus lelkész Bánra, Hugyecz (Hudecz) Zsigmond balassa-gyarmati illetőségü, ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Richárd, Sándor és Ervin Bánra változtatták vezetéknevüket belügyminiszteri engedélyivel.

Pályázatok. („Budapesti Közlöny" 16. száma.) Aljegyzői állásra az ipolysági törvényszéknél, irnoki állásra a szerdahelyi járásbiróságnál, aljegyzői állásra a nagykanizsai törvényszéknél, irnoki állásra az abádszalóki járásbiróságnál, irnoki állásra a csurgói járásbiróságnál, aljegyzői állásra az orsovai járásbiróságnál, fogalmazói állásra a nagyszebeni pénzügyigazgatóságnál, irodasegédtiszti állásra a közlekedési királyi ügyigazgatóságnál Budapesten van pályázat hirdetve.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 20.

	január 20. cents	január 19. cents
Buza januárra	—	—
„ márcziusra	77⅞	78⅛
„ májusra	74⅞	75
Tengeri májusra	41⅞	41⅝

Chicago, január 20.

	január 20. cents	január 19. cents
Buza májusra	70⅛	70⅛
Tengeri májusra	37—	36⅞

Mezőgazdaság.

Magyar királyi gyapjuminősitő-intézet. A földmivelésügyi magyar királyi miniszter a Budapesten szervezett magyar királyi gyapjuminősitő-intézet vezetésével dr. Rodiczky Jenő központi szolgálattételre beosztott gazdasági tanintézeti igazgatót bizta meg.

Ipar és kereskedelem.

Országos Iparegyesület. Az iparpártoló szakosztály ma báró Atzél Béla elnöklése alatt ülést tartott. Báró Atzél Béla, az uj elnök megnyitván az ülést, köszönetet mondott megválasztatásáért, melyet igen nagy tisztességnek tart és fog tartani mindig. Ne várjanak tőle hangzatos szavakat, ugynevezett elnöki székfoglaló-beszédet; kitartó, buzgó munkássággal akarja a szakosztály bizalmát megérdemelni. Igéri, hogy teljes odaadással szenteli magát az iparpártolás ügyének. Dr. Soltész Adolf szakosztályi jegyző jelentést tesz az ipari, kereskedelmi és iparmüvészeti czélu egyesületeknek és testületeknek a szakosztályban leendő képviselete ügyében tett intézkedésről és előterjeszti az emlitett egyesületek s testületek kiküldötteinek névjegyzékét. A szakosztály a jelentést tudomásul veszi. Gelléri Mór igazgató bejelenti az igazgatóságnak két esetből kifolyólag tett intézkedését a magyar iparnak osztrák czégekkel szemben való mellőzése miatt. Abból az alkalomból ugyanis, hogy az egyesületnek bejelentés folytán tudomására jutott, hogy a székes főváros a templomaiban szükséges orgonákat állandóan egy osztrák gyárból szerzi be; továbbá, hogy a beszterczebányai uj törvénykezési palota világitási berendezését osztrák gyárból szerezték be, holott magyar czég is tett ajánlatot: az igazgatóság fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez a hazai ipar érdekeinek a közszállitásoknál leendő megóvása iránt. A bejelentést a szakosztály tudomásul vette. Gelléri Mór igazgató inditványára elhatározta a szakosztály, hogy a kereskedelmi muzeum részéről kiadott kiviteli czimtár mintájára, a belföldi fogyasztók részére szolgáló czimtárt ad ki, amely az összes versenyre képes iparosczégeket magában foglalná. A szakosztály, Matlekovits Sándor fölszólalása után, a czimtár tervezetének elkészitésére bizottságot küldött ki. Szintén egyhangulag fogadta el Gelléri ama másik inditványát is, hogy a törvényhatóságok, intézetek, felekezetek fölkérendők, hogy a szükségleteik beszerzésénél csakis a magyar ipart vegyék igénybe. Elfogadták ehhez Matlekovits ama pótlását, hogy a vállalkozó a pályázatban köteles legyen megjelölni azt a gyárat, amely a szállitandó iparczikket készíteni fogja. Végül, Steiner Ferencz inditványára, a szakosztály jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Gelléri Mórnak, a magyar iparosok érdekeinek az egyesület közlönyében, a „Magyar Ipar"-ban való hathatós védelmeért.

Fizetésmegszüntetések. A bécsi Creditorenverein a következő fizetésmegszüntetéseket jelenti: Márkus Adolf Szivácz, Stern Áron Miskolcz, Wertheimer Samu Beszterczebánya. Gross Vilmos Sátoralja-Ujhely.

Kőbányai sertéspiacz, jan. 20. Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 45·5—46 kr.-ig. Közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 45—46 krajczárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 48·5—49 krig. Közép (páronkint 251 320 klgrig terjedő sulyban) 47·5—48 kr. Könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban; 47—48 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban 46·5—47 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 46—46·5 krajczárig. Könnyü páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban 43.—44. krajczárig. Sertéslétszám: 1899. jan. 18. napján volt készlet 30603 darab, január 19-én felhajtatott 411 darab, január 19 én elszállittatott 411 drb, január 20-ára maradt készletben 30603 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, jan. 20. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1899. január 19-én érkezett 629 drb. Készlet 154 darab, összes felhajtás 783 drb. Elszállittatott budapesti fogyasztásra 644 drb, elszállitatlan maradt 139 drb. Napi árak: 120—180 kilós 44—47 krajczár, 220—280 kilós 45—47.50 krajczár, 320—380 kilós 45—47.50 kr, öreg nehéz 43—46 krajczár, malacz 38—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

Osztrák-magyar bank. Az osztrák-magyar bank főtanácsának mai ülésén a vezértitkár előterjesztést tett az üzleti helyzetről és tekintettel a külföldi váltók és valutapiacz állására, azt inditványozta, hogy a bankkamatlábon ne történjék változás. A főtanács az inditvány értelmében határozott és ezerint az 5%-os kamatláb még egyelőre érvényben marad.

Bankbukás Lembergben. Lembergből táviriák lapunknak: Az itteni takarékpénztárról az a hir terjedt el, hogy megbukott. Erre az egész város kisiparosai, a környék kisvagyonu parasztjai megrohanták a takarékpénztárt, hogy adja vissza a betéteiket. Annyi az ember a pénztár előtt, hogy a forgalom teljesen szünetel a környéken. Tegnap és ma közel 300.000 forintot kértek vissza a pénztártól. Valamennyi pénztári hivatalnokot berendelték szolgálatra. Ma délben oly nagy volt a tolongás, hogy rendőrséget kellett segélyül hivni. A legérdekesebb a dologban az, hogy a pánikot a spekuláczió már kezdi kihasználni. Egyes betevőktől megveszik a spekulánsok a takarékkönyveket, persze busás levonásokkal. A pánik okát a „Prseglod" czimü lap abban a hirben látja, hogy Jeüdrcejovic Ferencz, egy volt osztrák miniszter testvére, állitólag 1 millióval tartozik a banknak. Ez az adós nemrégiben agyonlötte magát. Erre aztán mindenki félt, hogy elveszik a pénze. Az intézet kijelentette, hogy soha ilynevü egyénnek kölcsönt nem adott. A takarékpénztár nagyon jó alapokon volt szervezve. 1897-ben 32 millió betéte volt.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, január 20.

Tespedés.

A forgalom teljesen stagnál. Sem a készáruüzletben, sem a határidőpiaczon nincs változás. Buzából elkelt mintegy 1000 métermázsa, a többi czikkből alig egy-egy vaggon. A külföldi piaczok lanyhák.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. *Tiszavidéki:* 100 mm. 79 k. 10.40 frton, 100 mm. 79·5 k. 10.40 frton, 100 mm. 79·5 k. 10.40 frton, 100 mm. 79 k. 10.30 frton, sárga, mind három hónapra.

Bácskai: 100 mm. 73·8 k. 10.05 frton, 100 mm. 75 k. 10.05 frton, 100 mm. 73·4 k. 10 frton, 100 mm 73 k. 9.80 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 100 mm. 79·5 k. 10.55 forinton, 100 mm. 76 k. 10.10 frton, 100 mm. 77 k. 10.10 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 100 mm. 77 k. 10.15 forinton, három hónapra.

Bihari: 200 mm. 78 k. 10.30 forinton, három hónapra.

Bánáti: 340 mm. 75 k. 9.90 frton, 100 mm. 79·5 k. 10.10 frton, mind három hónapra.

Felvidéki: 300 mm. 77 k. 9.95 forinton, három hónapra.

Raktáráru: 2600 mm. 76·5 k. 10.10 forinton, 600 mm. 76·5 k. 10.10 frton, mind három hónapra.

Szerb: 300 mm. 77 k. 8.60 frton, három hónapra.

Oláh: 4000 mm. 77 k. 8.10 frton, három hónapra.

Rozs. 200 mm. pestvidéki Bpest par. 7.95 forinton, készpénzben.

Zab: 100 mm. Bpest 6.02·5 forinton, 150 mm. Budapest 5.90 forinton, 100 mm. Budapest 5.80 forinton, készpénzben.

Tengeri. 300 mm. Kisujszállás 4.27·5 forinton, 350 mm. Gyoma 4.20 forinton, 100 mm. Temesvár 4.05 frton, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Budapest par. 6.50 forinton készpénzben.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 151200 mm. Rozs 11100 mm. Árpa 56700 mm. Zab 37300 mm. Tengeri 5200 mm. Liszt 10400 mm.

Raktárház: Buza 69908 mm. Rozs 5176 mm. Árpa 807 mm. Zab 4218 mm. Tengeri — mm. Liszt 1712 mm.

Silos: Buza 27800 mm.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy uj	faj	hektóliterenkinti suly kilogrammban	100 klgr. készpénzára frtól	frtig	hektóliterenkinti suly kilogrammban	100 klgr. készpénzára frtól	frtig
buza	ó	tiszavid.	74	—.—	—.—	75	9.90	10.05
			76	10.10	10.20	77	10.20	10.25
			78	10.25	10.35	79	10.35	10·45
			80	10.45	10.55	81	—.—	—.—
	„	pestvidéki	74	—.—	—.—	75	9.85	10.—
			76	10.05	10.10	77	10.15	10.20
			78	10.25	10.35	79	10.40	10.45
			80	10.45	10.50	81	—.—	—.—
	„	fehérm.	74	—.—	—.—	75	9.90	10.05
			76	10.10	10.20	77	10.25	10.30
			78	10.35	10.40	79	10.45	10.50
			80	10.55	10.60	81	—.—	—.—
rozs	„	elsőrendü	70—72	8.10	8.15			
		másodr.	———	8.—	8.05			
árpa	„	takarm.	60—62	6.10	6.40			
	„	szeszfőz.	62—64	6.70	7.50			
	„	sörfőzésre	64—66	7.70	8.50			
zab	uj	—	39—41	5.70	6.05			
tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.60			
	„	másnemü	—	5.50	5.55			
	ó							
	„	káposzta	—	—.—	—.—			
tepsze		másnemü	—	—.—	—.—			

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata január 20-án pénz	Déli tőzsde zárlata január 20-án áru	Déli tőzsde zárlata január 19-én pénz	Déli tőzsde zárlata január 19-én áru	Leszámoló árfolyamok
buza	márczius	9.50	9.51	9.49	9.50	—.—
„	április	9.35	9.36	9.35	9.36	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
rozs	márczius	7.92	7.94	7.93	7.94	—.—
„	április	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
tengeri	május	4.84	4.85	4.85	4.86	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
zab	márczius	5.82	5.84	5.81	5.83	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
repcze	augusztus	12.—	12.10	12.—	12.10	—.—

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. *Buza* márcziusra 9.48—52——9.50 forinton, április 9.34—35——9.36 forinton. *Rozs* márczius 7.92—91—7.92—7.94 forinton. *Tengeri* május 4.85—82—4.84 forinton. *Zab* márczius 5.82—5.84 forinton.

Délután. *Buza* márczius 9.50—9.52 forinton, április 9.35—9.37 forinton, október — forinton. *Rozs* márczius 7.92—7.94 forinton. — *Tengeri* május 4.85 frton. — *Zab* márczius 5.84—5.86 frton. — *Repcze* augusztusra — frton.

Gabonaforgalom:

1899. január 20.

	érkezett métermázsa	elszállíttatott métermázsa
buzából	6247	—
rozsból	609	—
árpából	3225	202
zabból	470	—
tengeriből	11709	102

Kikészítési forgalom.

Előjegyzett buza	3450	mm.
„ rozs	—	mm.
„ árpa	4174	mm.
„ liszt	1623	mm.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 20.

A mai tőzsdén eleintén szilárd volt az irányzat; utóbb azonban kedvezőtlen külföldi hirekre nemzetközi papirok árfolyama gyengült. Ellenben a helyiértékek piaczán igen élénk forgalom fejlődött. Salgótarjáni kőszénbányarészvények erősen emelkedtek, utóbb azonban realizálásokra ezek gyengültek. Helyipapirok közül még kereskedelmi bank, Egyesült fővárosi takarékpénztár, Czukoripar és Magyar villamossági részvények emelkedtek.

Az *előtőzsdén*: Magyar hitelrészvény 391.——391.75, Jelzálogbank 249.25—250.— Leszámitoló bank 262.50, Osztrák hitelrészvény 359.90—360.90, Osztr.-magyar államvasut 361.50—362.30, Kereskedelmi bank 1474—1478, Közuti vaspálya —.—, Villamos vasut —.—, Rimamurányi 308.75—309.50, Déli vasut 65.20—66.20, Salgótarjáni 650—658, Ujlaki tégla 238, Magyar villamossági 147—148.

A *déli tőzsdén előfordult kötések:* Koronajáradék 98.—, Kereskedelmi bank 1476—1478.—, Salgótarjáni 663—654, Közuti vasut 379.—378.50, Villamos vasut —.—, Magyar hitelrészvény 391.50—390.25, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 104.50—104. Magyar jelzálogbank 250—248.25, Magyar leszámitoló bank 262.25, Rimamurányi 309.25—308. Osztrák hitelrészvény 360.80—359.60, Déli vasut 63.75, Osztrák-magyar államvasut 361.90—360.40, Budapesti takarékpénztár 234, Egyesült fővárosi takarékpénztár 1212—1220, Molnárok és sütők malma 235, Drasche 350, Ujlaki téglagyár 243.50—240, Czukoripar 152.50, Magyar villamossági 148—149.25.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2 forint, 8 napra 4—5 frt, január utóljára 9—10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	január 20.	január 19.
Magyar aranyjáradék	120.—	120.—
Magyar koronajáradék	97.85	97.85
Magyar hitelrészvény	390.25	391.50
Magyar ipar és kereskedelmi bank	104.25	103.25
Magyar jelzálogbank	248.—	249.—
Magyar leszámitoló bank	262.—	262.—
Rimamurányi vasmű	308.—	308.—
Osztrák hitelrészvény	359.50	360.40
Déli vasut	63.75	67.—
Osztr.-magyar államvasut	360.50	362.25
Közuti vaspálya	378.75	378.50
Villamos vasut	225.50	226.—

Délután 4 órakor zárolnak:

	január 20.	január 19.
Osztrák hitelrészvény	360.—	360.75
Magyar hitelrészvény	390.75	391.50
Osztr.-magyar államvasut	360.90	362.50
Leszámitoló bank	262.—	262.—
Rimamurányi vasmű	312.75	308.50
Közuti vaspálya	178.50	378.50
Villamos vasut	225.50	226.—

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, január 20. Terményekben ma nem volt forgalom.

Hivatalos jegyzések.

Faj			Ár 100 kilogrammonkint Pénz frt	Ár 100 kilogrammonkint Áru frt
Disznózsir ingyen hordó	budapesti		55.—	55.50
	vidéki		—.—	—.—
Szalonna	magyar fa légenszáritott vidéki		—.—	—.—
	városi légenszáritott, 4 darabos		46.—	46.50
	„ „ 3 „		48.—	48.50
	füstölt		53.—	54.—
Szilva Kész ára Zsákkal együtt gőgysulytiszta súly helyett	bosnyai, 1897. évi	usance-minőség	—.—	—.—
	„ „ „	120 darabos	8.45	8.55
	„ „ „	100 „	9.80	9.90
	„ „ „	85 „	13.60	13.70
	szerbiai,	usance-minőség	7.15	7.25
	„ „ „	100 darabos	9.—	9.10
	„ „ „	85 „	13.40	13.50
Szilva Határidőre Minőség 600grammonkint	bosnyai,	usance-min.	—.—	—.—
	„	120 darabos	—.—	—.—
	„	100 „	—.—	—.—
	„	85 „	—.—	—.—
	szerbiai,	usance-min.	—.—	—.—
	„	100 darabos	—.—	—.—
	„	85 „	—.—	—.—
Szilvaviz Kész áru ingyen hordó	szlavóniai 1897		13.50	14.—
	szerbiai 1897		11.50	12.—
Szilvaviz Határidőre ingyen hordó	szlavóniai		—.—	—.—
	szerbiai		—.—	—.—
Szeszmag	huczena magyar, 1899		46.—	56.—
	vörös aprószemü 1898		41.—	44.—
	vörös középszemü 1898		45.—	49.—
	vörös nagyszemü 1898		50.—	52.—

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, január 20. **A vásári forgalom:** ***Hasnál* forgalom** élénk, **árak** emelkedtek. — ***Baromfinál*** élénk, **árak** csökkentek. — ***Halban*** élénk, **árak** csökkentek. ***Tej és tejtermékeknél*** élénk, **árak** szilárdak. ***Tojásnál*** élénk, **árak** csökkentek. — ***Zöldségnél*** élénk. ***Gyümölcsnél*** élénk, **árak** változatlanok. ***Füszereknél*** lanyha. **Időjárás** derült, hüvös. **A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus.* Marhahus hátulja I. 54—56 frt. II. 52—54 frt. Birkahus hátulja I. 38—40 frt, II. 34—38 frt. Borjuhus hátulja I. 65—70 frt, II. 56—65 frt. Sertéshus elsőrendü 48—52 frt, vidéki 36—44 frt (Minden 100 kilónkint.) Kolbász füstölt 64—80 kr (kilónkint). Sertészsir hordóval 55·0—56·0 frt (100 kilónkint). — *Baromfi (élő).* Tyuk 1 pár 1.20—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.70—1.60 frt. Lud hizott kilónkint 52—58 kr. — *Különtélék.* Tojás 1 láda (1440 drb) 33·0—34·0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4 frt. Petrezselyem 100 kötés 2.—4 frt. Lencse m. 100 kiló 7—9 frt. Bab nagy 100 kiló 6—7 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 20—30 frt. Vaj I. rendü kilónkint 0.60—0.70 frt. Téa-vaj kilónkint 0.70 0.90 frt. Burgonya, rózsa, 100 kiló 1.80—2.20 frt. *Halak.* Harcsa (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 80.—100 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50—0.70 frt.**

Szesz.

Budapest, január 20. **Finomitott szesz nagyban 54.25—54.50. Finomitott szesz kicsinyben 54.75—55.—, Élesztőszesz nagyban 54.50—54.75, Élesztőszesz kicsinyben 55.——55.25, Nyersszesz adózva nagyban 53.25—53.50. Nyersszesz adózva kicsinyben 53.75—54.—. Nyersszesz adózatlan (exkut.) 13.50—13.75. Denaturált szesz nagyban 20.50—20.75. Denaturált szesz kicsinyben 21.——21.25. A kontingens nyersszesz ára Bpesten 17.25—17.50 frt. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.**

Bécs, január 20. ***Kontingens nyersszesz*** azonnali szállításra 18.50 forintig kelt el. — Zárlatjegyzés azonnali szállításra 17.90—18.20 forint.

Prága, január 20. ***Adózott trippló-szesz*** nagyban 53.25—53.50 frt, adózatlan szesz 17.——17.50 frton, azonnali szállításra.

Trieszt, január 20. Kiviteli szesz tartályokban szállitva 11.75—12.25 frt, 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, január 20. Az irányzat csendes volt, és csak egyes kötések fordultak elő. Köttetett: buza tavaszra 9.43 forinton, zab tavaszra 6.12—6.14 forinton, tengeri május—juniusra 5.14 forinton, rozs tavaszra 8.11 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Köttetett: buza tavaszra 9.43—9.45 forinton, rozs tavaszra 8.13—8.14, tengeri májusjuniusra 5.15—5.17 forinton, zab tavaszra 6.12—6.13 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, január 20. Az előtőzsdén vasipari részvények állottak előtérben, mivel Németországból a vasárak felemelését jelentették, a déli tőzsdén gyengülés állott be, zárlat csendesebb.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.85—361.50, Anglo-bank 153.90—154, Unionbank 296.—, Osztrák-magyar államvasut 361.25—362.25, Déli vasut 66.25—64.75, Tramway 567.——568, Török dohány 123.50—124, Alpesi bánya 210.——212.75, Prágai vasipar 995—1006.—, Fegyvergyár —.— Osztrák koronajáradék 101.75, Török sorsjegy 57.80—58.20, Német márka 58.96 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 359.75, Anglo-bank 153.75, Bankver. 267.50, Union-bank 295.—, Länderbank 238.75, Osztr.-magyar államvasut 360.50, Déli vasut 63.50, Elbevölgyi vasut 258.50, Északnyugati vasut 244.50, Török dohányrészvény 123.50, Alpesi bánya 210.75, Májusi járadék 101.40, Török sorsjegy 58.—, Német márka 58.95, Fegyvergyár 197.— forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: 4·2%-os papirjáradék 101.45, 4·2%-os ezüstjáradék 101.50, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.05, Osztr. koronajáradék 101.80, 1860. sorsjegy 141.—, 1864. sorsjegy 194.50, Osztrák hitelsorsjegy 198.25, Osztrák hitelintézeti részvény 359.75, Angol-osztrák bank 154.—, Union-bankrészvény 295.—, Bécsi Bankverein 267.75, Osztrák Länderbank 238.75, Osztrák-magyar bank 935.—, Osztrák-magyar államvasut 360.50, Déli vasutrészvény 63.25, Elbevölgyi vasut 258.50, Dunagőzhajózási részvény 454.—, Alpesi bányarészvény 211.—, Dohányrészvény 122.25, 20 frankos 9.55, Császári kir. verarany 5.71—, Londoni váltóár 120.50, Német bankváltó 58.77, Tramway 569.— — Az irányzat tartott.

Bécs, január 20. A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 359.75, Anglo-bank 154.—, Bankverein 267.50, Union-bank 295.—, Länderbank 238.50, Osztrák-magyar államvasut 350.75, Déli vasut 63.50, Elbevölgyi vasut 259.—, Észak-nyugoti vasut 245.50, Török dohányrészvény 123.50, Alpesi bánya 211.60, Májusi járadék 101.45, Török sorsjegy 57.50, Német márka 59.—, Német márka ultimóra 58.96 forinton.

Frankfurt, január 20. *(Zárlat.)* 4·2%-os papir-járadék —.—, 4.2% ezüst-járadék —.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.65, 4% magyar aranyjáradék 100.55, Magyar koronajáradék 98.—, osztrák hitelintézeti részvény 225.50, Osztrák-magyar bank 156.50, osztrák-magyar államvasut 153.70, déli vasut 28.90, bécsi váltóár 169.32, londoni váltóár 204.10, párisi váltóár 810.33, bécsi Bankverein 134.50, villamos részvény 160.20, 3% magyar arany-kölcsön 86.80, Észak-nyugati vasut 121.—, Elbevölgyi vasut —.—. Alpesi bánya 211.50. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, január 20. *(Utótőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 225.60, Osztrák-magyar államvasut —.—, Déli vasut 29.20, Alpesi bányarészvény —.—, Bécsi Bankverein —.—. 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Az irányzat csendes.

VIZÁLLÁS.

— Január 20-án. —

Folyó	Vizmérce	Vizállás reggel czentiméter	Áradás v. apadás	Folyó	Vizmérce	Vizállás reggel czentiméter	Áradás v. apadás
Duna	Schärding	+ 088	∨	Tisza	M.-Sziget	+ 035	∧
„	Passau	+ 368	∨	„	Tisza-Ujlak	— 010	∨
„	Bécs	+ 034	∨	„	V.-Namény	+ 000	∨
„	Pozsony	+ 273	∨	„	Csap	+ 035	∧
„	Komárom	+ 319	∨	„	Tokaj	+ 130	∧
„	Budapest	+ 258	∨	„	Szolnok	+ 152	∧
„	Ercsi	—	—	„	Csongrád	+ 115	∧
„	Paks	+ 146	∨	„	Szeged	+ 116	∧
„	Mohács	+ 186	∨	„	Titel	+ 146	∧
„	Ujvidék	+ 117	∨	Szamos	Deés	- 017	∨
„	Zimony	+ 147	∨	„	Szatmár	+ 060	∧
„	Pancsova	+ 117	∨	Lafercza	Munkács	+ 020	∧
„	Báziás	+ 113	∨	Laborcza	Homonna	+ 010	∧
„	Orsova	+ 190	∨	Ung	Ungvár	--	
Berva	Holtenau	+ 172	∨	Ondova	Bártfa	+ 035	∧
Vág	Zsolna	+ 070	∨	Bodrog	Zemplén	+ 278	∧
„	Szered	+ 094	∨	Sajó	Zsolcza	+ 156	∧
Nyitra	Érsekujvár	—	—	Hernád	H.-Németi	+ 062	∧
Gába	Sárvár	+ 026	∨	Bereltyó	B.-Ujfalu	— 006	∨
„	Győr	+ 248	∨	Seb.-lőr.	Csucsa	— 000	∨
Rábca	Zákány	— 020	∨	„	Nagyvárad	— 008	∨
„	Kezek	+ 029	∨	F.-Körös	Belényes	+ 028	∧
Szávo	M.-Szerdah.	+ 030	∨	Feh. Kör.	Borosjenő	+ 022	∧
„	Zágráb	+ 078	∨	Ket.-Kör.	Békés	+ 070	∧
„	Szisszek	+ 166	∨	H.-Kör.	Gyoma	+ 056	∧
Kulpa	Alitrovicza	+ 279	∨	Maros	Gy.-Fehérv.	+ 302	∧
Unna	Károlyvár.	+ 088	∨	„	Arad	— 140	∨
Verbász	Kovi	+ 000	∨	„	Makó	— 025	∨
Bosszna	Banjaluka	+ 018	∨	Temes	K.-Kestély	+ 012	∧
Bosna	Doboj	+ 080	∨	Béga	Temesvár	— 034	∨
Mura	Zwortnik	000	∨	„	N.-Becskor.	+ 017	∧

Jelek magyarázata: * = Jegesviz; + = Olvadék — = Jégmentes; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Megjegyzések: Helyenkint kevés csapadék volt; maximum Huszton 10 mm.

A Duna Bécsnél és Pozsonynál, valamint Zimonytól Orsováig apad, a többi helyeken árad.

A Tisza Csapnál és Csongrádtól torkolatáig árad, egyebütt apad.

A Dráva apadó jellegü, Barcsnál 1 czm. áradás mutatkozik.

A Száva Sziszek és Ó-Gradiskánál árad, egyebütt apad.

Helyenkint áll a jég a Szamoson és a Maroson.

TETEMRE-HIVÁS.

Bünügyi regény. (4)

Irta: A. K. GREEN.

Mikor az orvost Leavenworth ur egészségi állapotáról kérdezték ki, azt felelte, hogy véleménye szerint az elhunyt közvetlenül halála előtt még tökéletesen egészséges volt. Nem volt azonban háziorvosa, igy hát, előzetes vizsgálat nélkül, biztosat erre nézve nem állithat. Fegyvert különben sem a szoba padlóján, sem a szomszédos helyiségekben nem talált. Az orvos további vallomásaiból a következő dolgok derültek ki, mint kétségen kivül álló tények. Az asztal, a szék és a mögöttük levő ajtó helyzete azt mutatták, hogy a gyilkosnak, a fenforgó körülmények között, a másik szobába vezető kis folyosó küszöbén, vagy küszöbe előtt kellett állania. Mivel továbbá a golyó kicsi volt és vontcsőből lett kilőve és ennélfogva könnyen hajolhatott volna el jobbra vagy balra, mikor a koponya-csonton keresztül hatolt, az orvos biztosra vette, hogy az áldozat egyetlen mozdulatot sem tett, hogy felkeljen vagy fejét a támadó felé forditsa. Ebből az következett, hogy a tettes lépteit jól ismerhette a meggyilkolt, hogy tehát az orgyilkos jelenléte sem szokatlan, sem váratlan nem volt neki.

Miután az orvos vallomását befejezte, a coroner felvette az asztalon heverő golyót, egy pillanatig gondolkodva forgatta az ujjai közt, aztán czeruzát vett elő, gyorsan pár sort vetett egy darabka papirra, magához intett egy rendőrt, és mialatt a czédulát átadta, valami rendeletet sugott neki.

A biztos átvette a parancsot, megnézte a boritékon a czimzést és felcsillogott a szeme, kalapot vett és távozott. A következő perczben az utczai suhanczok hangos kiabálása jelezte, hogy a kapu elé ért.

Helyemről, a sarokablakon keresztül, kitünő kilátásom nyilt. Észrevettem, hogy a rendőr bérkocsit hiv elő, melybe gyorsan beleugrott és aztán a Broadway irányában elrobogott.

III. A kihallgatás.

Amikor figyelmemet ismét a kihallgatás felé forditottam, szemembe tünt, hogy a coroner aranykeretü szemüvegén keresztül kis jegyzőkönyvébe tekint.

— Itt van a házmester? — kérdezte.

Abban a sarokban, hol a cselédség gubbasztott, azonnal mozgás támadt. Önérzetes magatartásu irhoni lépett ki közülök és odaállt az esküdtek elé.

— Ah! — gondoltam magamban, amint a portást gondosan ápolt pofaszakálával és tiszteletteljes, de semmiképen sem alázatos tartásával, jobban szemügyre vettem, — ez példás inas lehet és valószinüleg mintaszerü tanu is lesz. És ebben nem is kellett csalódnom.

A coroner, akire, mint valamennyi jelenlevőre is kedvező benyomást tett, minden habozás nélkül kihallgatásához fogott.

— Ön Dougherty Tamás?

— Az vagyok, uram.

— Mióta van ön alkalmazva mostani állásában?

— Körülbelül két éve lehet.

— Ön volt az első, aki Leavenworth ur holttestét megtalálta.

— Igen, uram. Én és Harwell ur?

— Ki az a Harwell ur?

— Ő, a magántitkár, aki Leavenworth ur irásos dolgait végezte.

— Mikor vette észre a gyilkosságot?

— Reggel nyolcz óra felé.

— És hol?

— A könyvtárszobában, mely összeköttetésben áll a hálószobával. Nyugtalanok voltunk, mert az ur nem jelent meg a reggelinél, és fel kellett törnünk az ajtót.

— Az ajtó tehát zárva volt?

— Zárva, uram.

— Belülről?

— Azt nem mondhatom meg, mert kulcs nem volt a zárban.

— Hol feküdt Leavenworth ur, amikor ön megtalálta?

— Nem is feküdt, hanem a szoba közepén, a nagy asztal mellett ült, háttal a hálószoba felé, felsőtestével előrehajolva, fejét kezeire hajtva.

— Milyen ruhát viselt?

— Azt, mely tegnap az ebédnél volt rajta.

— Dulakodás nyomai nem látszottak a szobában?

— Nem, uram.

— Van-e valami oka azt sejteni, hogy rablógyilkosságról is lehet szó?

— Nincs. Leavenworth ur zsebében megtaláltuk óráját és pénztárczáját.

Arra a kérdésre, hogy a felfedezés idején ki volt benn a házban, azt felelte: A két kisasszony, Leavenworth Mary és Eleonora, Harwell ur, Kate a szakácsné, Molly, a szobaleány és én.

— Ezek valamennyien a családhoz tartoznak?

— Igen, uram,

— Kinek a dolga esténkint a kaput bezárni?

— Az enyém.

— Tegnap is eleget tett ezen kötelességének?

— Megtettem, mint rendesen.

— És ki nyitotta ma ki az ajtókat?

— Én magam, uram.

— Milyen állapotban találta őket?

— Változatlanul, ugy amint tegnap este maradtak.

— Nem volt nyitva egy ablak, vagy egy ajtó? Emlékezzék csak jól vissza, mielőtt felel!

— Semmi sem volt nyitva, uram.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

● Elsőrangu hazai gyártmány. ●

Gőzcséplők

Pontos czim:

Első Magyar

Gazdasági Gépgyár

részvény-társulat

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára** mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes gazdasági gépeket gyártja.**

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerü felvilágositással díjmentesen szolgálunk.

Vetőgépek. Borgyúrók. Ekék. Szecskavágók. Morzsolók.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1899. január 21-én.

Állampapirok.

	pénz	áru
Aranyjáradék	113 75	129 50
Koronaértékü jár. adómen. 4%	97 90	98 40
Koronaért. jár. adómentes 3½%	82 —	83 —
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4½%	119 50	83 50
1889. évi „ ezüst-kölcsön	119 50	120 50
Voskapu-kölcs. ar. adómentes	81 50	120 50
1870. évi nyeremény-kölcsön	158 —	99 —
Magyar regale-kárt. kötv.	100 25	158 —
Horv.-szl. von „	100 75	101 50
Magyar földtehermk. kötv.	95 75	101 75
Horv.-szlavon „	97 —	96 —
Tiszai és szegedi nyer.-kölcs.	131 75	98 75
Aranyjáradék, adóm. osztr.	120 —	132 75
Koronaértékü járadék osztr.	101 25	120 —
Államsorsjegyek 1854. évből	165 50	101 50
„ 1860. egész	149 —	167 —
„ 1860. ötöd	159 —	141 —
„ 1864. „	195 50	169 50
6% Bolgár államv. zálogkölcs.	114 50	132 50
5% Szerbiai nyer.-kölcs. 100 frk.	52 50	115 50
3% „ (felülb.)	31 —	53 50
4½% Budapesti főv. kölcs.	160 —	31 —
4% „ „	97 75	101 75
4% Temes-bégavölgy visszab. k.	97 25	98 25

Záloglevelek.

4½% Belvárosi takarékpénztár	100 —	100 —
4½% kgyes. budap. főv. tak.	100 25	101 25
5% Kisbirtokosok orsz. földhit.	102 —	102 25
4½% egyanaz 50% evre	102 50	102 —
4% Agrárbank szó.-kötvény	93 —	100 —
4½% egyanaz járadékjegy	95 75	93 —
4½% Magy. földhit.-int. papirban	100 —	100 75
4% egyanaz	97 25	101 —
4% egyanaz szab. és talajjav.	96 75	98 25
4½% Ármy. helyi ért. vas. kötv.	99 —	97 75
4% egyanaz koronaérték	84 50	100 —
5% Magyar jelzáloghitelbank	100 —	85 50
4% egyanaz	100 —	102 —
4% egy. közs. k. 110 frt visszaf.	101 —	100 50
4% egyanaz nyer.-kötvény	121 —	122 50
4% egyanaz osztrák felülfiz.	122 50	100 50
5% egyanaz	100 —	122 50
4½% Magy. orsz. közp. tkpénztár.	100 25	21 —
4½% Magy. tkpénztárak közp. jelz.	100 75	100 25
4½% egyanaz közs. kötv.	98 —	100 75
4% egyanaz	98 —	100 —
4% Osztr.-magy. bank 40% része	100 20	101 —
4½% Pesti hazai e. tkpt. közs.	96 50	98 50
4½% egy. záloglev. kor. ért.	96 25	96 20
4½% Pesti m. kereskedelmi bank	100 —	97 —
4% „ „	94 25	96 25
4½% egy. közs. közv. vf. 110 frt	105 —	105 —

	pénz	áru
4% egyanaz visszaf. 210 kor.	99 —	100 —
5% Aradi polg. tkpénztár. 40 évre	100 —	100 50
5% Endlényr. m. jelzáloghitelb.	100 —	101 —
4½% egyanaz	98 50	99 50
4½% Horv.-szlav. orsz. jelz.-b.	100 50	101 25
5% Nagyszebeni ált. takarékp.	103 50	105 —
5% Nagyszebeni földhitelintéz.	120 60	121 60
3% Osztrák földhitelint. nyer. k.	100 —	101 —
5% Temesvári első tkpénztár.	99 25	100 —
4½% egyanaz		

Elsőbbségek.

4½% Adria m. kir. tengerhaj.-t.	101 —	101 —
4% Budapesti közúti vasp. r.-t.	97 40	98 40
4% Bpest villamos városi vasut	98 50	99 50
4% Budapest-pécsi vasut	96 —	100 —
4% Kassa-od. vasut 1889. ezüst	120 —	121 —
4% egyanaz 1880. arany	99 —	100 —
4% egyanaz 1891. ezüst	120 —	121 —
4% egyanaz 1891. arany	102 —	103 —
5% Magy.-gácsorsz. vas. II. kib.	93 50	93 50
4% egyanaz ezüst	102 —	102 —
5% Magyar ny. vasut 1874. kib.	119 50	120 50
4½% Magy. vas. elsőbbs. kölcs.		

Részvények.

a) Bankok

Budapesti bankegyesület	101 50	102 —
Első magyar iparbank	175 —	176 —
Franci hitelbank	97 —	99 —
Fővárosi bank-pécsi részv.-társaság	82 —	83 —
Hazai bank részvénytársaság	110 —	111 —
Hermes magy. ált. váltóüzl. r.-t.	121 —	122 —
Horvát-szlavon orsz. jelzálogb.	115 —	117 —
Magyar általános hitelbank	330 25	330 50
Magyar ipar- és keresk. bank	104 25	104 75
Magyar jelzáloghitelb.	245 —	246 50
Magy. leszám.- és pénzv.-bank	251 —	252 50
Osztrák hitelintézet	358 50	359 70
Magyar kereskedelmi r.-t.	209 —	210 —
Magyar takarékp. közp. jelz.-bja	510 —	520 —
Osztrák-magyar bank	936 —	937 —
Pesti magyar kereskedelmi bank	1474 —	1477 —
Unio-bank	236 —	247 —

b) Takarékpénztárak

Belvárosi takarékpénztár	104 —	105 —
Budapesti Ell. ker. takarékpénzt.	121 —	123 —
Budapest-Erzsébetvár. takarékp.	35 —	37 —
Pesti takarék. orsz. zálogkölcs.	233 —	234 —
Egyesült budapesti főv. tkpénztár.	136 —	137 —

	pénz	áru
Magyar általános tkpénztár.	329 —	330 —
Magy. orsz. központi tkpénztár.	815 —	820 —
Pesti hazai első takarékptár.	8320 —	830 —

c) Biztositó társaságok.

Bécsi biztositó társaság	209 —	210 —
Bécsi élet- és jár.-bizt. intézet	270 —	280 —
Első magyar ált. bizt. társaság	3200 —	3225 —
Fonciére pesti biztositó intézet	100 —	105 —
Lloyd magyar viszontbiztositó t.	87 —	89 —
Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t	57 —	59 —
Nemz. baleset- munkásbizt. r.-t.	132 —	135 —
Pannonia viszontbizt. intézet	850 —	875 —

d) Malmok.

Concordia gőzmalom r.-t.	290 —	295 —
Első budapesti gőzmalom r.-t.	698 —	705 —
Erzsébet gőzmalom társaság	283 —	285 —
Luiza gőzmalom részv.-társaság	175 —	177 —
Pesti hengermalom-társaság	585 —	590 —
Pesti molnár és sütők-gőzm. r.-t.	235 —	238 —
Pesti Victoria-gőzmalom	138 —	142 —

e) Bányák és téglagyárak.

Budapest-szt.-lőrinczi téglagyár	205 —	220 —
Egyesült tégla-és czementgy. r.-t.	83 50	87 —
Északm. egyes. köszenb. és ipv.	140 —	142 —
Felsőmagy. bánya és kohó r.-t.	107 —	109 —
István téglagyár részv.-társaság	76 —	80 —
Kassa-somodi köszb. r.-t. id. elis.	23 —	24 —
Kőbányai gőztéglagyár-társulat	725 —	739 —
Északi bányaés téglagyár r.-t.	345 —	350 —
Magyar asphalt részv.-társaság	222 —	225 —
Magyar ált. kőszénbánya r.-t.	113 50	115 —
Magyarkeramiai gyárrészv.-társ.	165 —	167 —
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	620 —	622 —
Ujlaki téglagyár és mészégető r.-t	242 —	245 —

f) Vasmüvek és gépgyárak.

Első magy. gazdasági gépgyár	166 —	165 —
„Danubius" m. hajó-és gépgy. r.-t	94 —	98 —
Ganz és t. vasönt. és gépgyár	2210 —	2360 —
„Nicholson" gépgyár	107 —	110 —
Rimamurány-salgót. vasmü r.-t.	303 —	308 50
Schlick-féle vasönt. és gépgy. r.-t.	218 —	220 —
Weitzer J. gép- és vaggongy. r.-t.	250 —	251 —

g) Különféle vállalatok

„Athenaeum" irod. és nyomd. r.-t.	375 —	380 —
Franklin-társulat	2.5 —	2.0 —
Kosmos-tallintézet	70 —	75 —
„Pallas" irod. és nyomdai r.-t	130 —	135 —
Pesti könyvnyomdarészv.-társ.	1.50 —	1.60 —
Általános vaggonkölcs.-társulat	555 —	570 —
Budapesti ált. villamossági társ.	110 —	117 —
Első magyar betüöntöde r.-t.	140 —	147 —

	pénz	áru
Első magy. gyapjum. és bizt. r.-t	420 —	430 —
Első magyar részvényserfőzde	1310 —	1320 —
Első magyar sertéshizlaló r.-t.	270 —	280 —
Első magy. szállitási váll.	160 —	170 —
Első magyar szálloda r.-t.	231 —	240 —
Első pesti spodium és csonti. gy.	655 —	110 —
Fiumei rizsh. és rizskem. gyár.	453 —	1600 —
Gschwindt-féle szeszgyár	1556 —	475 —
Kőbányai király serfőző	45 —	47 —
Kőbányai polgari serfőző r.-t.	85 50	91 —
Magy. czukoripar r.-t. B. előjogos	155 —	155 50
Magyar fém- és lámpaáru-gyár	133 —	135 —
Magyar villamossági r.-t.	133 —	133 —
Nemzetközi villamossági társ.	138 —	320 —
Nemzetközi waggonkölcs. r.-t.	318 —	575 —

h) Közlekedési vállalatok.

Ádria m. kir. teng. haj. r.-t.	236 —	236 50
Budapesti alagut-társulat	— —	— —
Budapesti közuti vaspálya	378 75	379 25
Ugyanaz élv. jegy	269 —	270 —
Budapesti villamos városi vasut	265 —	269 —
Bpest-ujpest-r.-palotai villam. v.	84 —	86 —
Első cs. k. szab. dunagőzh. társ.	440 —	445 —
Kassa-oderbergi vasut	138 —	139 —
Magyar-gácsországi vasut	213 —	214 —
Magyar nyugoti vasut	213 —	214 —
Máramarosi sóvasut eln. részv.	96 —	97 —
Déli vasut	63 75	64 25
Osztrák-magyar államvasut	350 50	350 75

Sorsjegyek.

Bazilika-sorsj. osztr. felülbélv.	6 60	7 —
Bécsvárosi nyer.-kölcs. 1874. évi	175 —	176 —
Budavárosi sorsj. osztr. felülb.	64 —	66 —
Jó-uziv egy. sorsj. osztr. felülb.	34 20	35 20
Magy. vör.-kor. sorsj. o. felülb.	19 25	19 50
Olasz vör.-ker. sorsj. osztr. fülib.	11 60	12 —
Osztrák vörös-keresztsorsjegy	19 25	19 75
Osztrák hitelintézeti sorsjegy	203 50	205 50
Pálffy-sorsjegy	62 25	63 25

Pénznemek.

Arany	5 72	5 77
„ 20 frankos vagy 8 ftos	9 55	9 59
„ 20 márkás	11 79	11 83
Ném. birod. v. ezüstért bankj. 100 m.	58 90	59 10
Francia bankjegy (100 frank)	47 77	47 97

Váltók árfolyama (látra)

2½% London 10 font sterl.	120 45	120 65
4% Német bankpiaczok 100 m.	58 90	59 10
5% Olasz bankpiaczok 100 lira	44 20	44 40
2% Páris 100 frank	47 80	48 —
4% Svájcz. bankpiaczok 100 frank	47 55	47 65
5½% Szentpétervár 100 rub.	127 —	127 —

SZINHÁZAK.

Budapest, 1899. szombat, január 21-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi bérlet 17. — Havi bérlet 17.

Másodszor:

Királyi házasélet.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Somlo Sándor.

Személyek:

Bourbon Henrik	Császár
Mayenne herczeg	Vizvári
Ramon	Pálffy
Belle-chasse báró	Latabár
Bois-Rosé	Gabányi
De la Croix	Fenessy
Miguel, hadnagy	Dezső
Carlos, tiszt	Körösmezei
Amaury, apród	Nagy Ibolya
Cartouche	Faludi
Margit	Hegyesi M.
Donna Diana	Rákosi Sz.
Gabrielle	Csillag T.
Apród	Fabián E.

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 14. — Havibérlet 14.

Lejo Lili kisassz. vendégfellépt tével:

A walkür.

A Nieblung gyürüje czimü zenedráma-trilogia első része. 3 felv. Zenéjét és szövegét irta Wagner Richard. Forditotta Csiky Gergely.

Személyek:

Siegmund	Perotti
Hunding	Szendrői
Wotan	Ney D.
Sieglinde	Lejo Lili
Brünhilde	Diósyné
Fricka	Semsey
Helmwiege	Kaczér M.
Gerhilde	F. Pevny
Ortlinde	M. Rotter
Waltraute	Wlassák
Schwertleite	de Ponty
Siegrune	Kánn M.
Grimgerde	Berts M.
Rossweise	Válent V.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Másodszor:

Midász király.

Operette 3 felvonásban. Irta Ujvári Béla. Zenéjét szerzette Barna Izsó.

Személyek:

Midász	Németh J.
Lidia királya	
Phrixosz	Tollagi
Delfin, pásztorok	Hegyi A.
Pán, pásztorok	Ujvári
Zefisz	Lubinszky
Szilén	Horváth V.
Lichdisz, kikiáltó	Rasskó
Kappa nosz	Solymosi E.
Pentesilea,	M. Csatai
Leira, leánya	Z. Bartli
Oreteira	Vidorne
Geia, hadnagy	Bain M.
1-ső, amazon	S. Harmath
2-ik, amazon	Rózsa
3-ik, amazon	Barna L.
4-ik, amazon	Gerenday
5-ik, amazon	Makkos E.
6-ik, amazon	Molnár

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

Nagy bérlet 44. — Evi bérlet 8.

Francillon.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Dumas Sándor. Ford. Paulay Ede.

Személyek:

Riverolles marquis	Beregszényi
Riverolles Lucien	Ujvárs
Grandredon	Náday
Symeux Henry	Hetényi
Pingaut	Zilahi
Célestin	Ivánfi
Inas	Pankay
Riverollesné	Markus E.
Smithné Teréz	Helvey L.
Anette	Cs. Alszegi
Elize	Keczeri I.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

878. szám. — 879. szám.

Először:

Bodard és Godard

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Maurice Ordonneau és Albin Valabrégue. Forditotta: Lázár L.

Személyek:

Boulinard Arisztid	Szathmáry
Paméla, a felesége	Makrócyné
Cecil, a leánya	Varsányi I.
Bodard Pál	Góth
Godard Pál	Fényvesi
Brunfaut Izidor	Győző
Emil, fogalós	Szerémy
Boulogrin, örnagy	Gyöngyi
Débouchemu	Kazalitzky
Dutilleul, bélszérű	Ballassa
Ureg vendég	Harsú
Agatha, szobaleány	Barcsa F.
Benoit, inas	Szőke
Louvetcau, inas	Rónaszéki
Augustine	Munkácsi
A város dobosa	Magyari
Joseph, szolga	Kassai

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A Gyurkovics-lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferencz.

Személyek:

Özv. Gyurkovicsné		Sz. Salamy
Katinka		Ráskai E.
Sári		Aranyossy
Ella		Bellaki Irén
Micri	leányai	Somló E.
Terka		Heller Inna
Liza		Galambos
Klári		Váradi M.
Rajtványi báró		Molnár L.
Gitta, a gyámja		Rátkonyi
Horkay Feri		Rátkonyi A.
Kemény Toni		Ódry Zsázsi
Jankó		Karlos

Kezdete fél 8 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ.

A fekete orvos.

Kezdete 7 órakor.

Szinházi műsorok a 15. oldalon.

Finom női fehérneműeket és

menyasszonyi kelengyéket

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

KanitzFerencz és Tsa

szepességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 11.

Linoleum egész helyiségek beborítására,

Linoleum-előzék,

Linoleum-futó.

Linoleum-szőnyegraktár

MILDNER H.

Budapest, IV., Váczi-utcza 3.

Linoleum

egészségügyileg elismert legjobb, legolcsóbb és legtartósabb padló-terítő, pormentes, hangtompitó, ruganyos, foglalat nélkül.

Az Első magyar üveggyár-részvénytársaság

Budapesten, V. ker., Ferenez József-tér 7. szám.

hatóságilag engedélyezett

végeladást tart, mely alkalommal a raktáron levő

üvegáruk a rendes árakon alul eladatnak.

Rum, finom likörök,

mézbor és mézlikör.

Bárki kideg uton minden készülék nélkül kitünő minőségben előállithat. Dugók. Gummitömlök. Minden betegség elleni szerek. Kezelési könyv és árlap ingyen.

Watterich A., Budapest.

5. Dohány-utcza 5.

ALAPITTATOTT 1869. *ALAPITTATOTT 1869.*

FOGAK 2 forinttól, hanélkül, h ogy gyökeret el kellene távolitani, szájpadlással s *anélkül* is (hidmunka). Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain-injectio.) Igen tartós fogtömés. — *Fogkoronák* gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpadlást fölöslegessé teszik. 825

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

A hires csuz- és köszvény-aether

A legkitünőbb szer csuz, köszvény és mindenféle más reumatikus bajellen, mint szaggatás, idegfájdalom, szurás, Ischias, fogfájás stb. Hatása biztos és gyors, legtöbbször 1—2-szeri bedörzsölés után. Ezt számtalan köszönet-levél bizonyitja 1 üveg ára 1 frt. Próbaüveg 50 kr.

Antirheumaticon.

A köszvény-aether hatásának támogatására szolgál. Naponta este 2—3 por vétetik be vizben oldva, egy órai időközben és az aether hatásával egyetemben rögtöni javulás mutatkozik. Két-három napi használat után a baj tökéletes gyógyulása következik be. 1 doboz 80 kr., ½ doboz 50 kr.

Kinos többé fogfájás, mert aki az orosz fog-fluidumot

használja, az rögtön elveszti a legerősebb fogfájást is. Egy üvegcse 50 kr-ért kapható csak a temesvári városi gyógyszertárban. — Naponta postai szétküldés.

Városi gyógyszertár a „Fekete sashoz"

Temesvár,

Fővárosi szinházak müsora

eddig megjelent számai:

1. **Savage.** *A hivatalos feleség.* Ford. *Márkus* J.
2. **Ohnet.** *A császár ezredese.* Ford. *Fái* J. B.
3. **Bisson.** *Az államtitkár ur* Ford. *Ambrus* Z.
4—5. **Fulda.** *A talizmán.* Ford. *Makai* Emil.
6. **Voss.** *A szőke Katalin.* Ford. *Makai* Emil.
7. **Katona.** *Bánk bán.*
8. **Ibsen.** *Kisértetek.* Ford. *Rudnyánszky* Gy.
9. **Gandillot.** *A kikapós patikárius.* Ford. *Heltai.*
10. **Ibsen.** *John Gabriel Borkmann.* Ford. *Jászai.*
11. **Sardou.** *A Benoiton-család.* Ford. *Váradi* A.
12. **Halbe.** *Ifjuság.* Ford. *Szomaházy* István.
13. **Géczy.** *Az ördög mátkája.*
14. **Rovetta.** *A becstelenek.* Ford. *Hegedüs* Gy.
15. **Grilliparzer.** *Medea.* Ford. *Ambrus* Zoltán.
16. **Labiche.** *A persely.* Ford. *Góth* Sándor.
17. **Meilhac** és **Halévy.** *Frou-Frou.* Ford. *Fái* J. Béla.
18. **Sudermann.** *Otthon.* Ford. *Márkus* Miksa.
19. **Ohnet.** *Vasgyáros.* Ford. *Fái* J. Béla.
20. **Sardou.** *Fedora.* Ford. *Paulay* Ede.
21. **Scribe** és **Legouvé.** *Lecouvreur Adrienne.* Ford. *Csepregi* Lajos.
22. **Paulton.** *Niobe.* Ford. *Szomaházy* István.
23. **Sardou.** *Az agglegények.* Ford. *Ambrus* Z.
24. **Pailleron.** *Az egér.* Ford. *Fái* J. Béla.
25. **Echegaray.** *Roberto de Pedrosa.* (El Estigma.) Ford. dr. *Szalay* Emil.
26. **Shakespeare.** *Romeo és Julia.* Ford. *Zigány* Á.
27. **Shakespeare.** *Antonius és Cleopatra.* Ford. *Zigány* Árpád.
28. **Gerő Károly** *Feihőszakadás.*
29. **Bizmenthal.** *Rejtett arcz.* Ford. *Adorján* S.
30. **Langmann.** *Turaser Bertalan.* Ford. *Agai* B.
31. **Kazalitzky.** *A harang.*
32. **Bisson.** *Hipnotizált anyós.* Ford. *Kövessy*
33. **A párlütök.** Irta: *Kisfaludy Károly.*
34. **Isaville.** *Gringoire.* Forditotta: *Csepreghy.*
35. **Michel és Labiche.** *Az idegesek.* Magyarra átdolgozta: *Ilosvai* Hugó.
36. **Schönthan** és **Koppel-Elfeld.** *Az aranyasszony.* Magyar szinre átültette *Makai* Emil.
37. **Sardou.** *Tosca.* Franczióból forditotta *Makó* L.
38. **Echegaray.** *Szent-e vagy őrült?* Spanyolból Forditotta: *Dr Szalai* Emil.
39. **Echegaray.** *Az utczai énekes leány.* Spanyolból forditotta *Dr. Szalay* Emil.
40. **Bizmenthal** és **Kadelburg.** *Mozgó fényképek.* Magyaritotta: *Heltai* Jenő.
41. **Ibsen.** *A vadkacsa.* Forditotta *Gerő* Attila.
42. **Dumas.** *Nők barátja.* Forditotta: *Kürthy* E.

Egy szám ára 15 kr. — Kapható:

Vass József

minta-antiquárium s könyvkereskedésében

Budapest, VII., Erzsébet-körut 38.

Olcsó müvekről kimeritő árjegyzéket ingyen küldök.

Most

jelent meg

a Könyves Kálmán Magyar Irodalmi és Könyvkereskedési r.-t. kiadásában

(VIII., Kerepesi-ut 17.)

Margitay Tihamér-nak

két legsikerültebb genre-képe

Az első beteg

és

A vesztett játszma

Ez a két remek kivitelü szinnyomatu kép 10½ cm. széles aranyozott keretben havi

részletfizetésre

is kapható.

A képek nagysága passe-partoutval 74/56 centiméter.

A sajtó nyilatkozata a képekről:

Igazán becsületére válnak a Könyves Kálmán nak. A képek *a legszebb reprodukczitók* közü valók, melyek valaha Magyarországon forga lomba kerültek.

ORSZÁGOS HIRLAP.

Margitay Tihamérnak, a népszerü művésznek az *Első Beteg* és a *Vesztett Játszma* czimü festményének reprodukcziója a modern reprodukáló művészet és technikai vivmányaival elkészitve *oly kitünően sikerült, hogy alig lehet az eredetitől megkülönböztetni.*

Budapesti Hirlap.

E remek képek *jóval olcsóbbak* a hasonló nagyságu külföldi reprodukczióknál, *amelyek sem szineik élénkségével, sem pedig az eredetihez való hüségükkel nem versenyezhetnek.*

Esti Ujság

A modern reprodukáló művészet *meglepő hüséggel adta vissza az eredeti festményeket.*

Budapesti Napló.

Az uj reprodukált képek *igazán művészi becsüek*, mesteri munka számba mennek és *diszei a legelegánsabb szalonnak is.*

Magyarország.

Pompás képreprodukcziók ezek, *hatásuk olyan mint az eredetieké.*

Magyar Hirlap

Fizetendő postautalvánnyal történő előfizetés esetén.

Aló lirott ezennel megrendeli az „Országos Hirlap" által a **„Könyves Kálmán"** magyar irodalmi és könyvkereskedési részvény-társaságtól, **Budapesten, VIII., Kerepesi-ut 17. sz.** a következő képeket

a) utánvéttel

b) az alant jelzett havi részletek mellett.

Fizetendő Budapesten.

	Ár	Havi részlet
Margitay: Az első beteg. Passe-partout-val, 10½ **cm. széles, aranyozott keretben**	18.50	1.—
A vesztett játszma. Passe-partout-val, 10½ **cm. széles aranyozott keretben**	18.50	1.—

összesen _____ frt ____ krért,

189 _____ hó-tól

kezdődőleg Budapesten havonkint fizetendő _____ frt ____ kros részletfizetések kötelezettsége mellett. A részletfizetések be nem tartása esetén sziveskedjék a társaság az esedékes összeget postai megbizás utján, a postaköltség hozzászámitása mellett, beszedni. A postai megbizás be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és a képek teljes vételára esedékessé válik. Az első részlet a szállitáskor utánveendő.

Lakhely és kelet: _____

_____

Név és állás: _____

_____

A nem kivánt kép áthuzandó. Az itt foglalt árak csomagolással és biztositott szállitással értetnek.

Ezen rendelő-lap levelező-lapra ragasztandó vagy borítékba teendő és az „Országos Hirlap" czimére küldendő.

Szinházi müsorok.

	Nemzeti Szinház	II. kir. Operaház	Vigszinház	Népszinház	Magyar Szinház	Vár Szinház
Vasárnap d. u.	Kényes a házasság	—	Családi örömök	A falu rossza	A bolond	—
Este	Misantrop Királyi házasélet	Bohémek	Godard és Bodard	Midász király	A Gyurkovics-lányok	—

Leghiresebb gyártmányu

bel- és külföldi

zongorák, pianinók és harmoniumok

a legdusabb választékban

a Zenepalotában

Kossuth Lajos-utcza 22. szám.

Sternberg Ármin és Testv.

cs. és kir. udvari szállitók.

Nagy kölcsönző-intézet.

1 p. ajtavos
- Braziliai rum . . . . . 4.—
- Cuba rum 4.50
- Jamaika-rum, finom . 5.—
- Jamaika rum igen finom 6.95
- Jamaika rum legfinom. 7.25
- Ananas rum angol . . 10.—
- Fejedelmi rum 3 korón. 16.—
- Cognac 3 csillagos . . 6.25

1 postaládában 2 nagy üveg finom Jamaika rum és egy 1/4 kiló doboz császár kev. tea összesen 4 frt. Ugyanilyen láda legelsőfinomabb minőségben 6.50 kr. 1/2 kiló dessert teakenyérrel együtt minden láda 1 forinttal drágább. — Vidékre mindent fagymentesen, ingyen csomagolva küld utánvétmellett is

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari füszer- és csemegeszállitó

Budapest, Kecskeméti-u. 15.

Férfiak!

világhirü az én törvényileg védett és orvosilag ajánlott apparátusom férfi gyengeség ellen. Prospektus 30 kr. **Augenfeld J.** szab. tulajdonos. **Wien, IX., Türkenstrasse 4.**

Orvosi rendelő-intézet

idült (chronikus) betegségekben szenvedők számára

Budapest V., Váczi-körut 18. sz. a.

Évek hosszu során át ki lett próbálva s páratlan gyógyhatásunak bizonyult

Dr. Kovács I.

egy. orvostr.

hámopatiai gyógymódja, melylyel kizárólagosan a vér utján gyökeresen kigyógyit **asthmát, nőbajokat, sápkóraságot, szív-** és **gyomorbántalmakat, köszvényt** — még a legsulyosabb formát is — sulyos

idegbajokat

(migrain, álmatlanság, szédülés hysteria és neurasthénia, kezelődő agylágyulás és elmezavar, agygerincz-bántatlom)

makacs-, vér- és bőrbetegségeket.

Egyetlen **és legbiztosab védelem szélhüdés, kezdődő vakság** és **elmezavar ellen.** A dijazás mérsékelt.

Rendelés naponta 9—1-ig és 1/23—6-ig.

Meghivásra betegek látogat.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kiméletlenül és így egy nagy ezüstáru-gyár kényszeritve lőn egész készletét a munkaerőnek nagyon csekély megtérítése ellenében eladni. En vagyok felhatalmazva ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.60 megtérítése ellenében, és pedig:

6 drb legfinomabb asztali kést, valódi angol pengével,
6 drb amerik. szabad. ezüst villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-evőkanalat,
12 drb amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmérőt,
2 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kehelyt,
6 drb angol Victoria-alsótálcát,
2 drb feltünést keltő asztali gyertyatartót,
1 teaszürőt
1 drb legfinomabb czukorkinlőt.

44 drb összesen csak frt 6.60.

A fenti összes 44 tárgy ezelőtt 40 forintba került, és most ezek frt 6.60 minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehérércz; mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, amiért jótállás vállaltatik. A legjobb bizonyiték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéritení; és senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen diszgarnitúrát megnézze, mely

menyegző és alkalmi

ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG's

Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Silberwarenfabrigen.

Wien, II., Rembrandstrasse 19/0 Telephon Nr. 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó port hozzá 10 krajczár.

Csak a mellékelt véglegygyel valódi (egészségi ércz.)

Kivonat az elismerő iratokból.

Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért. Koloszvár, Báró Bánffyné.

A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve, Laid, 1898. szept. 1. O. Chotek-Gudenus grófné.

A készlett leg azpobb megelégedésel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utcza 7. Dr. Paikeri Alajos, cs. és kir. katona orvos.

AMERIK. PATENT.

22/T. 899 szám.

Pályázat.

Dobsina r. t. bányaváros egy segédbábai állásra pályázatot nyit:

Javadalmazása: évi 100 frt, azaz: egyszáz forint fizetés a városi pénztárból, valamint a vagyonosabb szülőktől a nekik nyujtott segélyért fizetendő dijakból áll.

A szülésznői oklevéllel ellátott pályázati kérvények 1899. február 11-ig bezárólag alulirt polgármesteri hivatalnál benyujtandók.

A német és tót nyelveket beszélő pályázók előnyben részesülnek.

Dobsinán, 1899. január 13-án.

Szontagh Béla, polgármester.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Rekulatura-papir

olcsón kapható. Czim a kiadóhivatalban.

Nagy árleszállitás!!

Cassanova Jakab

emlékiratai és kalandjai.

A világhirü mü teljes kiadása 22 kötetben.

Ára 7.60 helyett most csak 9 frt.

Megrendelhető:

az „Országos Hirlap" kiadóhivatalában

Budapest, VIII., József-körut 65.

Csak e hó 24-ig lesznek meglepő olcsó árban

ritka szép

Perzsa-szőnyegek

eladva

GRAND MAGAZIN ORIENTAL

feloszlása miatt

József-tér 8. sz.

10 frttól feljebb. 10 frttól feljebb.

Hogy nyerte Csillag Anna asszony hosszu haját?

Csillag Anna asszonynak egészen rövid, csak 30 czm. hosszu haja volt és fejének idegbántalmai nagy szenvedést okoztak neki; e baj következtében haja teljesen kihullott; ekkor az a véletlen jött közbe, hogy őt megszólitá egy polgárnő, aki Csillag Anna iránti részvétből azt kérdezte tőle: „Mi történt veled, gyermekem, miért vagy ugy leverve, mondd el nekem a te szenvedéseid okát, én jó asszony vagyok, segitek rajtad". Ez rögtön arra inditotta Csillag Anna a. t. hogy a jó asszonynyal mindent közöljön, amire a polgárnő ezt mondta: „Nézz rám, gyermekem, én ma 85 éves vagyok: láttál te már az életben olyan hajat az én korombun, amilyen nekem van, ugyebár nem. Hogy honnan van ez, mindazt el fogom neked mondani, de nagyon kell figyelned rá. Én egy kenőcsöt csinálok neked, amelyet te ugy fogsz készitení, ahogy én azt megmutatom neked; ez növényekből és füvekből áll és azt fogod mindennap használni s már az első nyolcz nap mulva nem maradnak el a biztos siker."

És ugy volt. Csillag Anna megtanulta a titkot s az általa mondott növényekből kenőcsöt készitett magának, amelyet mindennap használni kezdett és a 8-dik napon főtájása egészen elmult, a hajkihullás teljesen megszünt, igy tehát oka volt a legnagyobb örömre, mely őt arra inditotta, hogy tovább használja a kenőcsöt és 14 havi használat után elérte Csillag Anna asszony az ő hosszu, óriás Loreley haját, amely ma már több, mint 1 m. és 85 czm. nyi hosszu.

Miután Csillag Anna asszony az általa készitett kenőcsöt csak önmagának használta, több hölgyismerőse jött hozzá, akiknek hasonló fájdalmaik voltak és őt megkérdezték, hogy miképen kapta az ő szép, hosszu haját.

Hogy még több meggyőződést szerezzen róla, Csillag Anna az ismerőseinek adott e kenőcsből és csodák csodája, a kenőcs sohasem tagadta meg hatását s mindenütt a legfényesebb eredményei voltak, amelyek őt arra inditották, hogy a nagyrabecsült közönségnek a kenőcsöt hozzáférhetőbbé tegye, mert ez jótétemény, amelyet Csillag Anna asszony csak oly módon gyakorolhat hogy kenőcsét tégelyenkint 1, 2, 3, és 5 forintért mindenkinek hozzáférhetővé teszi, melynek központi gyári raktára **Bécs, I., Seilergasse 7.** sz. a. van. Csillag Anna asszony haj- és szakálnövesztő kenőcse a legmagasabb körökbe is bejutott és mindenfelől a legnagyobb dicséretekben részesült, ugy, hogy fejedelmek, főherczegnők és a legnagyobb diplomaták is inditatva érezték magukat, hogy neki a szép és hasznos találmányért dicsérő iratokat küldjenek, ugyszintén az egész müvelt világ által is beküldetnek mindazok részéről, akik a Csillag Anna-féle kenőcsöt használják.

A Csillag Anna-féle kenőcsöt fölösleges sok magasztalással elhalmozni, mert e kenőcs önmagát dicséri, ugy, hogy egy vevő száz meg s száznak ajánlja, mert mindenki, aki ezt használja, kész a tiszta igazságot megmondani, hogy ez az egyedüli biztos szer, mert ezt siker koronázza.

Mindenki, aki még nem szerezte meg a kenőcsöt, vegyen egy tégelyt belőle, hogy annál hamarább meggyőződhessék annak igazi hatásáról és Csillag Anna asszony meg van róla győződve, hogy mindazon hölgyek és urak, akik ezt megrendelik, meleg köszönetnyilvánitásban fogják őt részesiteni.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betükből szedve 4 krajczár

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

ha a hirdető czimét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilletők is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére irni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámithatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Füszerkereskedés a Ferencz-utczában, kitünő forgalommal olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2611—8

Marta. Arive à Prag, temps convenu. 2613—1

New-York kávéházban tegnap este kétszer megszólított fekete szép hölgyet esdve kéri naponkénti bámulója adjon alkalmat a találkozásra. Várom kedves válaszát e lap kiadóhivatalába „New-York" jelige alatt. 7438—1

Csinos fekete fiatal leány szeretne egy intelligens uri emberrel megismerkedni kizárólag szórakozás czéljából. Leveleket a kiadóhivatal továbbit „Olga" jelige alatt. 7442—1

Viola. Igaz ugyan, hogy jó messze vagyunk egymástól, de igy mégis érintkezhetünk egymással. Hogy van, szép kis Viola? Nem gondol rám, — egy-e soha? Remek dolgom van itt, csak magácska hiányzik nekem nagyon, nagyon. De ha legalább irna! Emlékezzen vissza utolsó együttlétünkre, és akkori igéretére és irjon legalább egy pár sort, imádó és hacsóit sokszor csókoló Oszkárjának. 7440—1

Egy ékszerész segéd szórakozás czéljából óhajtana egy szellemes fiatal hölggyel megismerkedni. Leveleket kérek „Ékszerész" jelige alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 7443—1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válaszbélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294—1

HÁZASSÁG.

Egy 20 éves, magas barna zsidónő, ki 5000 forint készpénzzel rendelkezik, óhajtana lehetőleg egy keresztény szőke magas termetü póttartalékos tiszttel, házasság czéljából ismeretséget kötni. Csakis komoly levelekre reagál. Ajánlatot a kiadóba „Gyöngyike" jeligére kér. 7436—2

Önálló gógyszerész, ismeretség hiányában, ez uton szeretne megismerkedni egy csinos, házias nevelt fiatal katholikus leányynyal, házasság czéljából. Megfelelő hozományra reflektál. Leveleket „Siker" jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 7300—2

ÁLLÁST KERES.

Házvezetőnői állást keres helyben vagy vidéken jó családból való izraelita árvalány, ki 8 évig mint anyahelyettes egy házban volt alkalmazva. Minden tekintetben megbizható, kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, a gyermekeket nagyon szereti. Gazdaságban, baromfitenyésztésben jártas. Czim a kiadóhivatalban. 7260—3

Gazdasszonyi állást keres egy intelligens özvegy nő, ki a házvezetésben és varrásban jártas és a gyermekeket igen szereti. Szerény igényü. Czime a kiadóhivatalban. 7262—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Vagyon szerezhető a „Kereskedelmi Vegyészet" czimü mü birtokában, melynek utmutatásai alapján tőkebefektetés és előképzettség nélkül bárki 2—3000 forintot, sőt többet is kereshet évente. A müvet mai naptól — mig a csekély készlet tart — leszállitott áron 1 frt 20 krért ajánlva küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészet" könyvkiadóvállalata Ujpest, István-ut 2. sz. 2541—4

OKTATÁS.

Intelligens hölgy tanit szintén intelligens hölgyet zongorázni a franczia nyelv oktatás ellenében. Czim a kiadóban. 2376—5

Zongoramüvésznő zongoraórákat ad. Csak néhány órával rendelkezik még. Egy óra 50 kr. Czim a kiadóhivatalban. 7424—5

BIRTOK-ELADÁS.

Pestmegyében, Kis-Kun felsőjárásban 12 magyar hold fajtiszta immunis szőlőm, 80 magyar hold birtokom, elegáns uri házzal, eladó, budapesti házért is becserélhető. Ajánlatot „Megyei birtok" jelige alatt kérek a kiadóhivatalba. 2601—6

Nyirségben eladó 290 és 361 holdas jóminőségü földbirtok. Szőllőtelepitésre kiválóan alkalmas. Megkeresések „Nyirség" czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7091—6

Alföldi birtokomat szeretném elcserélni egy budapesti házért, melyhez egy pár ezer frt készpénzt is adok. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Birtokos" jelige alatt. 7226—6

HÁZ- ÉS TELÉK-ELDÁS.

Egy uj ház a VI. kerületben, magasan épült, szabad kézből, családi viszonyok miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7002—7

ELADÁS.

Szepességi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségü, kis üstökben égetett, régi, 5 kiló palaczkban 3 frt 75 kr. bérmentve, utánvéttel. Ganovszky Gusztáv, fenyőborovicska-gőzfőzöde-társaság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 7097—8

Egy uj ruganykocsi nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Czim a kiadóhivatalbau. 7042—8

VÉTEL.

Jókarban levő elegáns függölámpa kerestetik megvételre. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek „Függölámpa" jelige alatt. 7368—9

Házat szeretnék épittetni elhasznált anyagból Budapesthez közel. Akinek van megfelelő anyaga, az jeleztesse e lapban a kishirdetések közt „Elhasznált" jelige alatt. 7422—9

KIADÓ SZOBÁK.

Kis szoba, különbejárattal, a Teréz-körutou, az Andrássy-uthoz közel, azonnal olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 7380—10

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthyféle Pemetefü-czukorkát. 1537—18

Uraságí lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5—6 szobából és hozzátartozó mellékhelyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóba kéretnek „Földbirtokos" czimen. 2671—18

Tisztességes nő hónapos ágyat kaphat tisztességes házastársnál. Czim a kiadóhivatalban. 7414—18

Zoologiai Lapok, állattani és vadászati képes szaklap. Egész évre 4 forint. Kiadóhivatala Budapest, Rottenbiller-utcza 30. 7087—18

Az ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatujság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap" divatlapja.

Szerkeszti: WOHL JANKA.

A „Franczia Divatlap" ugy szerkesztésében mint kiállitásában olyan ujitást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg. A Franczia Divatlap **havonkint kétszer,** és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonkint 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a **gyermekdivatra** és a **kézimunkákra**; nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznu rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatólagos regényt közöl, mely **könyvalakjában** nyomtatva évenkint **két kötetet ad**; képes divatrésze **teljesen Párisban készül; minden számának külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörü szinnyomatu képekkel lesz dizitve, igy tehát minden szám három czikaion tartalmaz szinnyomatu képeket**; minden második számához **ingyen adunk egy életnagyságu kivágott szabásmintát; a „Franczia Divatlap" az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.**

Előfizetési ára évenkint 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Franczia Divatlap" előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy evre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Franczia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető

az „ORSZÁGOS HIRLAP" kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65.

Nyomatott az ORSZÁGOS HIRLAP körforgógépén Budapest, VIII., József-körut 65. szám.